БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 120 (17.998). • 24 май 1981 йил, якшанба • Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ҚАРДОШЛАРЧА ДЎСТЛИК БАЙРОҒИ ОСТИДА

ТБИЛИСИДА ПАРАД ВА МЕҲНАТКАШЛАР НАМОЙИШИ

Суратларда: Тбилисида ўтказилган парад ва меҳнаткашларнинг намойиши пайти.

ТАСС махсус мухбирлари **В. Егоров** ва **Э. Песов** телефотолари.

ТБИЛИСИ, 23 май. (ТАСС махсус мухбирлари). Совет Грузияси диёрида улкан ва қувончли байрам бўлмоқда. Унинг олтмиш йиллик йўли — республика меҳнаткашлари СССРнинг қардош халқлари билан ҳамдўстликда эришган ютуқларининг шонли йилномасидир. Ўртоқ Л. И. Брежнев тантанали мажлисда сўзлаган нутқида уларнинг меҳнатига берган юксак баҳо, мамлакат халқ хўжалигини янада ривожлантириш соҳасида у ўртага қўйган актуал масалалар кўп миллатли социалистик Ватанимизни янада равнақ топтириш манфаатлари йўлида, бутун дунёда тинчлик манфаатлари йўлида янги-янги зафарларга руҳлантирмоқда.

Тбилиси меҳнаткашлари, республика меҳмонлари бугун ана шундай кайфият билан СССР Конституцияси майдонига келдилар. Бу ерда Грузия ССР билан Грузия Компартиясининг юбилейи шарафига парад ва намойиш бўлиб ўтди. Ҳамма жойда қирмизи байроқлар, транспарантлар, плакатлар кўзга ташланади. Май шабадаси флагштоклардаги СССР ва иттифоқдош республикаларнинг давлат байроқларини ҳилпиратиб турибди. Тбилисиликларнинг қўлларида, биноларнинг пештоқларида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоларининг портретлари. «1921—1981» рақамлари кўзга ташланади.

Л. И. Брежнев, В. В. Гришин, Д. А. Кунаев, Д. Ф. Устинов, В. В. Шчербицкий, Г. А. Алиев, Т. Я. Киселев, Ш. Р. Рашидов, М. С. Соломенцев, Э. А. Шеварднадзе ўртоқлар марказий минбарга чиқадилар. Ҳозир бўлган кишилар уларни гулдурос қарсаклар билан табриклайдилар. Грузия ССРнинг, Москва, Ленинград, иттифоқдош республикалар делегацияларининг раҳбарлари, партия ветеранлари, ишлаб чиқариш донгдорлари, фан ва маданият арбоблари, ҳарбий бошлиқлар ҳам шу ерда эдилар.

Майдонда ҳарбий бўлинмалар текис саф тортиб турибди. Қизил Байроқ орденли Закавказье ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони, генерал-полковник О. Ф. Кулишев бўлинмаларни айланиб чиқади. У парад қўмондонининг рапортини қабул қилади ва Грузия Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан жангчиларни Совет Грузияси ҳамда республика Компартиясининг юбилейи билан қутлайди. Коммунистик партия билан Совет ҳукумати, дейди у, мамлакат мудофаасини, унинг Қуролли Кучларини янада мустаҳкамлаш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилмоқдалар. Қуролли Кучларнинг жанговар потенциали техника жиҳатдан юксак даражада таъминланганлик, ҳарбий маҳорат ва букилмас маънавий руҳнинг мустаҳкам қотишмаси муттасил кучайиб бормоқда. Закавказьелик жангчилар Ватанимизнинг жанубий чегараларини хушёрлик билан қўриқлаб турибдилар.

Майдон узра ленинчи Коммунистик партия, қаҳрамон совет халқи шарафига, шавкатли Совет Армияси шарафига табрик сўзлари жаранглайди. Уч карра такрорланган қудратли «Ура!» садолари янграйди.

Совет Иттифоқи билан Грузия ССР Давлат гимнлари ижро этилади. Тўплардан отилган салют садолари гумбурлайди.

Ёш барабанчилар ротаси йиғма оркестр садолари остида парадни бошлаб беради.

Офицерлар йиғма полки бир текис саф тортиб марказий минбар олдидан ўтади. Олдинда Закавказье ҳарбий округининг жанговар шоншуҳрат билан бурканган Қизил байроғи кўтариб борилмоқда.

Майдонга ҳарбий учувчилар кириб келадилар. Улар товушдан тез машиналарда учиш усталари, мураккаб ҳарбий техниканинг билимдонлари эканликларини кўрсатдилар.

26 Боку Комиссари номли Тбилиси Олий артиллерия командирлари билим юртининг курсантлари шахдам қадам ташлаб ўтмоқдалар. Ўтган уруш йилларида билим юртининг 44 талабаси Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган юксак унвонга сазовор бўлди.

Парадда Тбилисидаги тантаналарга келган Қизил Байроқ орденли, Суворов орденли гвардиявий Вена таълим мото-ўқчи полкининг жангчилари иштирок этмоқдалар. Шу полкнинг жангчилари Улуғ Ватан уруши йилларида бошлаб душманнинг алабини берган эдилар. Эндиликда гвардиячилар фронтчиларнинг жанговар шоншуҳратини кўпайтирмоқдалар. Ҳамма бўлинмалар социалистик мусобақада жанговар ва сиёсий тайёргарлик соҳасида юксак кўрсаткичларга эришдилар.

Десантчи жангчилар ўтиб бормоқдалар. Осмондан тўғри жангга кириш уларнинг шиоридир. Қанотли пиёдалар бугунги кунда ҳар қандай жанговар вазифаларни бажара оладилар.

Парадда ҳозир бўлган кишилар майдонга кириб келаётган яшил фуражкали жангчиларни, чегарачи-денгизчиларни қарсаклар билан кутиб оладилар. Улар ҳар қандай об-ҳавода — кечаю кундуз жанговар постда турадилар.

Колонналарнинг шахдам одими тиниб, унинг ўрнини энди қудратли моторларнинг бир маромдаги шовқини эгаллайди. Ҳарбий техниканинг марши бошланади. Танклар, бронетранспортёрлар, пиёдалар билан десантчиларнинг жанговар машиналари, даҳшатли ракеталарни шатакка олган машиналар минбарлар ёнидан ўтиб бормоқда.

Ҳарбий парад закавказьелик жангчиларнинг аъло даражада таълим олганликларини яққол намойиш этди.

Ҳарбий оркестрнинг садолари тинади. Майдонга туташ кўчаларда намойишчиларнинг колонналари тантанали юришга шай бўлиб турибдилар. Беш қиррали юлдуз шаклидаги махсус минбарда ҳунар-техника билим юртларининг уч ярим минг талабаси ранг-баранг байроқчалар ёрдамида: «Тинчлик!», «Дўстлик!», «Брежнев» сўзларини «ёзадилар».

«Ягона қардошлик оиласида гуллаб-яшна, Совет Грузияси!» катта халқ байрамининг бир қисми — «Революция алангаси» деган театрлаштирилган томоша бошланади.

Осмон мушакбозликдан чароғон бўлиб кетади. Байрам салютида Улуғ Октябрь ғалабасидан дарак берган афсонавий «Аврора» залпининг акс-садоси эшитилгандек туюлади.

Майдонда гўё камалак порлагандек. Бу — чиройли, миллий либосларда чиққан раққосалардир. Улар жанговар «Хоруми» рақсини шўх ижро этадилар. Грузин халқи ўз ғалабаларини қадимдан шундай нишонлаб келади.

Майдонда ишчилар синфи ва колхозчи-деҳқонлар меҳнат шавкатининг йилномаси саҳифалари кетма-кет гавдаланади.

Намойиш қатнашчилари совет халқининг Улуғ Ватан урушидаги ғалабаси шарафига, мана 36 йилдан буён еримизда тинчлик ва осойишталикни пухта ҳимоя қилиб келаётган совет халоскор солдати шарафига улуғвор композицияни кўрсатдилар. Беш қиррали минбарда ғоят катта рангли экранда кўрингани каби: «Ҳамиша бўлсин қуёш!», «Жаҳонга тинчлик!» — деган чақириқлар пайдо бўлади.

Тантанали куй Совет Грузияси меҳнаткашларининг муваффақиятларини шарафлайди. Автоплатформада бунёдкорлик меҳнатининг рамзи — Ўроқ ва Болға олиб ўтилмоқда. Майдонда ҳозир бўлган кишилар Абхазия, Ажария,

Жанубий Осетиядан, республиканинг барча шаҳарлари ва районларидан бу ерга келган социалистик мусобақа ғолибларини давомли қарсаклар билан кутиб оладилар.

Фан ва маданият арбоблари маршни бошлайдилар. Уларнинг қўлларида ҳайкалтарошлар, графиклар, дизайнерлар яратган асарларнинг макетлари, архитектура лойиҳалари, композиторлар янги асарларининг партитуралари, китоблар бор. Совет Грузиясининг маданияти мислсиз чўққиларга эришди, унинг обрў-эътибори бизнинг мамлакатимиздагина эмас, чет элларда ҳам йил сайин тобора ортиб бормоқда.

Намойишчиларнинг колонналари узра партияни, халқни, коммунизмни шарафловчи шиорларни кўрамиз. Шиорларга: «КПСС XXVI съезди қарорлари — ҳаётга!», «Ўн биринчи беш йилликни зарбдор меҳнат билан нишонлаймиз!» деган сўзлар ёзилган. Бу шиорларни Завод райони билан 26 Комиссар райони меҳнаткашларининг вакиллари кўтариб бормоқдалар. Бу рамзий маънога эга: ишлаб чиқариш коллективлари меҳнатда қалин мусобақадош бўлган эски ва янги районлар ўтмоқда. Янги авлод оталарнинг ишини давом эттирмоқда. Майдондаги фанфаралар уларнинг шарафига янграмоқда. Грузиянинг орденли комсомоли намояндалари, унинг илғор отряди — ишчилар билан колхозчилар одим ташлаб бормоқдалар.

Барча иттифоқдош республикаларнинг вакиллари ягона давра бўлиб миллий рақсларни ижро этадилар, шу тариқа улар Советлар мамлакати халқларининг бузилмас қардошлигини ифода қиладилар.

Тўплардан отилган салютнинг қудратли садолари осмонни ларзага келтиради. Ҳавода мушаклар чарақлаб кетади. Ранг-баранг шарлар Қизил вимпелларни осмонга кўтаради. Парад қатнашчилари «КПССга шон-шараф-лар!» деган сўзларни баралла айтадилар.

Тбилисидаги парад ва меҳнаткашлар вакилларининг намойиши СССР халқлари бузилмас дўстлигини, партия ва Совет давлатининг ленинча тинчликсевар ташқи сиёсатига содиқлигини яққол кўрсатди, Грузия ССР меҳнаткашлари КПСС XXVI съезди қарорларини муваффақиятли бажариш иштиёқида эканлигини таъкидлади.

ЮБИЛЕЙ ШАРАФИГА

ТБИЛИСИ, 23 май. (ТАСС). Бугун Грузия Компартияси Марказий Комитети, Грузия ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Совети Грузияда Совет ҳокимияти ўрнатилганлиги ва Грузия Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига қабул маросими уюштирдилар.

Ҳозир бўлган кишилар Л. И. Брежнев, В. В. Гришин, Д. А. Кунаев, Д. Ф. Устинов, В. В. Шчербицкий, Г. А. Алиев, Т. Я. Киселев, Ш. Р. Рашидов, М. С. Соломенцев, Э. А. Шеварднадзе ўртоқларни самимий табрикладилар.

Қабул маросимида иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларининг биринчи секретарлари, делегацияларнинг аъзолари, Грузиянинг партия ва ҳукумат раҳбарлари, партия ва уруш ветеранлари, республиканинг донгдор кишилари, ҳарбий бошлиқлар ҳозир бўлдилар.

Э. А. Шеварднадзе ҳозир бўлганларга мурожаат қилиб, партия тўғрисида сўз айтди.

Мамлакатимиз ва халқимиз Совет ҳокимияти йилларида эришган нарсаларнинг ҳаммаси, деб таъкидлади у, Ленин партияси раҳбарлигида қўлга киритилди. Ленин партияси социалистик қурилиш йилларида жанговар авангард бўлиб, Улуғ Ватан урушида ва урушдан кейинги тикланиш даврида ғалабамизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси бўлиб майдонга чиқди.

Ҳамма босқичларда, тарихимизнинг барча даврларида мамлакатнинг бутун халқи каби грузин халқи ҳам партияга ишонди, партияга эргашди, партия раҳбарлигида курашди.

Бизнинг халқимиз партияга ишончни, партиянинг кучига, партиянинг ақл-идрокига ишончни ҳеч қачон йўқотган эмас. Ленинча принципларнинг, ленинча идеалларнинг тантаналарига бўлган ана шу ишонч кишиларга ўзларининг ҳаёт йўлларидаги барча қийинчиликлар ва барча ғовларни бартараф этишларида ёрдам берди.

Бугунги кунда шу қадар енгил ва эркин нафас олаётганлигимиз учун, шундай ишлаш ва ижод қилишни истаётганлигимиз, барча совет кишилари ўртасида бўлгани каби маслакдош коммунистлар ўртасида ҳам ўзаро ишонч, ўзаро ҳурмат узил-кесил қарор топганлиги учун, партияда ўзаро талабчанлик вазияти ҳукм сураётганлиги учун биз ҳаммамиз партиямиздан, унинг Марказий Комитетидан, Марказий Комитет Сиёсий бюросидан миннатдормиз.

Владимир Ильич Ленин бизнинг турмушимиз ва бизнинг ишимизга, партиямиз билан мамлакатимиз кейинги йилларда КПСС Марказий Комитети, Леонид Ильич Брежнев раҳбарлигида эришган ютуқларга лоақал бир дақиқа бўлса ҳам назар ташлай олганда эди, у: ўртоқлар, сизлар тўғри йўлдан бораяпсиз! Сизларнинг йўлингиз тўғри йўл! — дейиши турган гап эди.

Ана шу тўғри йўл бизни етук, ривожланган социализмга олиб келди. Владимир Ильич Ленин ишининг улуғ давомчиси, коммунистик қурилишнинг буюк ташкилотчиси ўртоқ Леонид Ильич Брежнев бизни ана шу бирдан-бир тўғри йўлдан, Ленин йўлидан бошлаб бормоқда.

Биз биринчи қадаҳни Коммунистик партия учун, ленинчи Марказий Комитет учун, Марказий Комитетнинг Сиёсий бюроси учун, азиз Леонид Ильич, Сиз учун кўтарамиз! Шу қадаҳни кўтара туриб, партиямиз манфаатлари, одамларнинг бахт-саодати, тинчликни сақлаб қолиш манфаатлари йўлида Сиз қилган ҳамма ишлар учун сидқидилдан миннатдорчилик изҳор этиб, Сизга энг эзгу, ҳамма энг яхши истакларни, сиҳат-саломатлик, узоқ умр, шод-хуррамлик ва бахт-саодат — энг яқин ва энг азиз кишиларга ҳамиша истайдиган барча энг эзгу истакларни тилайман.

Сўнгра Э. А. Шеварднадзе дўстлик ва қардошлик учун қадаҳ кўтарди.

Совет Грузияси ва унинг Коммунистик партияси 60 йиллиги муносабати билан ўтказилган тантаналар дўстлик ва қардошликнинг ёрқин, унутилмас намойишига айланиб кетди, деди у. Совет халқларининг бутун қардош оиласи бизнинг байрамимизга аҳиллик билан етиб келди. Меҳмонларимиз орасида таниқли партия, давлат ва жамоат арбоблари, халқ хўжалигининг ташкилотчилари, саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг донгдор кишилари, йирик олимлар, адабиёт ва санъат арбоблари, машҳур ҳарбий бошлиқлар бор.

Ҳар бирингизнинг иш ва юмушларингиз ўзингизга етиб ортади. Шундай бўлишига қарамай, ҳаммангиз ишларингизни қўйиб бу ерга, Тбилисига келиш имкониятини топдингиз. Биз буни, айниқса юксак қадрлаймиз. Биз дўстларнинг мададини яна ҳам кучлироқ ҳис этгандек бўлдик, оға-иниларнинг мадади биз учун бақувватроқ бўлиб қолди. Ўзимизга бўлган ишонч ортгандек, бизнинг кучимизга-куч, ғайратимизга-ғайрат қўшилгандек бўлди.

Кўп миллатли улуғ Ватанимизнинг барча халқлари каби, рус ва грузин халқларининг дўстлиги билан қардошлиги ҳамиша муқаддас ва соф, теран ва кучли бўлаверсин!

Э. А. Шеварднадзе Москва, Ленинград, иттифоқдош ва автоном республикалар, Грузия ССР билан чегарадош ўлкалар делегацияларининг раҳбарлари шарафига қадаҳ кўтарди.

(Давоми иккинчи бетда).

ХАЛҚАРО ЭКИПАЖНИНГ УЧИШИ МУВАФФАҚИЯТЛИ ТУГАДИ

Космонавтлар Попов ва Прунариу Ерга қайтиб тушдилар

ТАСС ахбороти

Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССРнинг космонавт-учувчиси Леонид Попов билан тадқиқотчи-космонавт Румыния Социалистик Республикасининг граждани Думитру Прунариудан иборат халқаро экипаж «Салют-6» — «Союз-Т-4» — «Союз-40» орбитал комплекси ичида биргаликдаги тадқиқотлар ва экспериментлар программасини ниҳоясига етказгандан кейин 1981 йил 22 май Москва вақти билан соат 17 дан 58 минут ўтганда Ерга қайтиб тушдилар. Космонавтлар Владимир Коваленок билан Виктор Савиних «Салют-6» станциясида ишни давом эттирмоқдалар.

«Союз-40» кемасининг туширилувчи аппарати Жезқозғон шаҳридан 225 километр жануби-шарқда Совет Иттифоқи территориясининг белгиланган районига қўнди. Попов ва Прунариу ўртоқлар Ерга қўнганларидан кейин ўзларини яхши ҳис этмоқдалар.

Халқаро экипаж «Салют-6» — «Союз-Т-4» — «Союз-40» орбитал комплекси ичида етти кун учиш вақтида Совет Иттифоқи билан Румыния Социалистик Республикасининг олимлари ҳамда мутахассислари тайёрлаган тадқиқотлар ва экспериментларнинг планлаштирилган программасини тўлиқ бажарди. Космонавтлар Ер юзи ва жаҳон океани акваториясининг айрим районларини фотосуратга олдилар. Технология экспериментларида орбитал учиш шароитида олдиндан белгиланган профилдаги монокристалларни ҳосил қилиш методлари пишиқтирилди. Ер атрофи фазосида космик нурланишнинг таркиби тўғрисидаги маълумотлар олинди. Бир қанча медицина-биология тадқиқотлари ва экспериментлари ўтказилди.

Совет — Румыния экипажининг космосга қилган биргаликдаги парвози Совет Иттифоқи билан Румыния Социалистик Республикаси ўртасидаги дўстлик янада мустаҳкамланганлигини ва илмий-техникавий ҳамкорлик кенгайганлигини яққол намойиш қилди.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ СССРнинг КОСМОНАВТ-УЧУВЧИСИ ЎРТОҚ Л. И. ПОПОВНИ ЛЕНИН ОРДЕНИ ВА ИККИНЧИ «ОЛТИН ЮЛДУЗ» МЕДАЛИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

«Салют-6» — «Союз» орбитал илмий-тадқиқот комплексида космик учишни муваффақиятли амалга оширганлиги ва бунда мардлик ҳамда қаҳрамонлик кўрсатганлиги учун Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССРнинг космонавт-учувчиси ўртоқ Леонид Иванович **Попов Ленин** ордени ва **иккинчи «Олтин юлдуз»** медали билан мукофотлансин.

Совет Иттифоқи Қаҳрамони ўртоқ Л. И. Поповнинг жасоратини нишонлаб, қаҳрамоннинг юртида унинг бронза бюсти ўрнатилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Л. БРЕЖНЕВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1981 йил 22 май.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

РУМИНИЯ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ГРАЖДАНИ ТАДҚИҚОТЧИ КОСМОНАВТ ДУМИТРУ ПРУНАРИУГА СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

«Салют-6» — «Союз» орбитал илмий-тадқиқот комплексида космик учишни муваффақиятли амалга оширганлиги ва бунда мардлик ҳамда қаҳрамонлик кўрсатганлиги учун Румыния Социалистик Республикасининг граждани тадқиқотчи космонавт Думитру **Прунариуга Совет Иттифоқи Қаҳрамони** унвони берилиб, **Ленин** ордени ва **«Олтин юлдуз»** медали топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Л. БРЕЖНЕВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1981 йил 22 май.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎЗБЕКИСТОНДА ТОЖИКИСТОН ССР АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ КУНЛАРИ ҚАТНАШЧИЛАРИ БЎЛГАН ИЖОДИЙ ТАШКИЛОТЛАР ВА КОЛЛЕКТИВЛАРНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Кўп миллатли совет маданиятини ўзаро бойитишда, СССР халқлари қардошларча дўстлигини мустаҳкамлашда муҳим роль ўйнаган ҳамда КПСС XXVI съезди қарорларини пропаганда қилишга ва республика меҳнаткашларини коммунистик руҳда тарбиялашга актив кўмаклашган Ўзбекистон ССРда Тожикистон ССР адабиёти ва санъати кунлари муваффақиятли ўтказилганлиги учун қуйидаги ижодий ташкилотлар Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин:

Тожикистон Ёзувчилар союзи.
Тожикистон Композиторлар союзи.
Тожикистон Рассомлар союзи.
Тожикистон Кинематографчилар союзи.
Тожикистон Архитекторлар союзи.
Тожикистон Журналистлар союзи.
Тожикистон Театр жамияти.
Тожикистонда хизмат кўрсатган «Лола» давлат рақс ансамбли.
А. С. Пушкин номли республика музикали комедия театри.
С. Вализода номли Кўлоб область музикали драма театри.
А. Рудакий номли Хорог область музикали комедия театри.
Қўрғонтепа область музикали комедия театри.
Тожикистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетининг «Зебо» рақс ансамбли.
Тожикистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетининг «Гулшан» эстрада оркестри.
Тожикистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетининг шашмақомчи ҳофизлар ансамбли.
Тожикистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетининг халқ чолғу асбоблари оркестри.
С. Айний номли Ленин орденли Тожикистон Давлат академик опера ва балет театри.
Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тожикистон Давлат филармонияси.
Халқлар Дўстлиги орденли «Тожикфильм» киностудияси.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри. 1981 йил 23 май.

СОВЕТ ПЕДАГОГИКАСИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ

СССР Педагогика фанлари академияси умумий йиғилишининг қатнашчилари КПСС XXVI съезди қарорлари асосида совет педагогикасининг вазифаларини муҳокама қилдилар. 22 май куни йиғилиш Москвада ўз ишини тамомлади.

Умумий йиғилиш педагогика фанлари доктори М. И. Кондаковни СССР педагогика фанлари академиясининг президенти қилиб сайлади. (ТАСС).

«КОСМОС—1272» ПАРВОЗДА

1981 йил 21 май куни Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши — «Космос—1272» учирилди. Йўлдош ичига космик фазо тадқиқотларини давом эттиришга мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган.

(ТАСС).

ЮБИЛЕЙ ШАРАФИГА

(Боши биринчи бетда).

У ҳозир бўлганларнинг ҳаммасига буюк ва қудратли Совет Иттифоқининг бахт-саодати йўлидаги меҳнатда муваффақиятлар тилади.

Қабул маросими қатнашчилари томонидан қизғин кутиб олинган КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Л. И. Брежнев** нутқ сўзлади. У бундай деди:

Биз Грузиянинг саховатли диёрида Москва, Ленинград, барча совет республикаларининг вакиллари билан биргаликда ўтказилган ёрқин байрам кунларидан зўр таассурот олдик.

Тбилиси кўркам ва хушдил шаҳар сифатида ёдимизда қолади. Бу ердаги янги қурилишлар кўзни қувонтиради. Тифлиснинг янгидан ҳаёт бахш этилган кўҳна кварталлари ажойибдир. Грибоедов билан Пушкин ана шу кварталларни кўриб завқланган эдилар. Бу кварталларни Пиросманий мўйқалами тараннум этган.

Байрам жуда соз ўтди. Грузиядагилар меҳмонларни қандай кутиб олишни билганлари учунгина шундай бўлиб қолгани йўқ. Ишлар яхши юришиб кетганда ҳақиқий байрам кайфияти вужудга келади. Биз ҳаммамиз эса буни Грузияда кўриб, ҳис этдик. Тбилиси динамочилари ҳам панд беришмади: Европадаги энг фахрли совринлардан бирини қўлга киритдилар. Ҳаммамизнинг улар учун жон куйдирганимиз зое кетмади.

Мен байрамнинг бир фазилатини — унинг кўп миллатли характерда бўлганлигини алоҳида айтмоқчиман. Сизларнинг юбилейингиз совет халқлари нақадар жипслашганлигининг, бизнинг фикр-ўйларимиз, ишларимиз ва орзу-умидларимиз нақадар муштарак эканлигининг яна бир намойиши бўлди.

Яқин вақт ичида биз Грузиянинг Россияга ихтиёрий қўшилганлигининг 200 йиллигини нишонлаймиз. Бизнинг аждодларимиз 200 йил муқаддам тўғри йўлни танлаб олганлар. Рус ва грузин халқларини бирлаштириб турган дўстлик ришталари мустаҳкамланиб Грузиянинг социалистик олтмиш йили мобайнида жуда ҳам бақувват бўлиб қолди. Дарвоқе социализмнинг халқларни бир-бирига яқинлаштириш ва иноқлаштиришдан иборат тарихий вазифаси мана шундадир. Улар ўртасида тотувлик ва тинчликни қарор топтиришдадир.

Биз ўзимиз учун, бошқа ҳамма мамлакатлар учун тинч, бахтиёр келажакни истаймиз. Шундай бўлишига ишонамиз ҳам.

Л. И. Брежнев Совет Грузиясининг фаровонлиги ва гуллаб-яшнаши учун, совет халқларининг бузилмас дўстлигини янада мустаҳкамлаш учун, улуғ коммунистик ишимизнинг янгидан-янги ғалабалари учун қадаҳ кўтарди.

Л. И. Брежнев ва Э. А. Шеварднадзе ўртоқларнинг нутқлари зўр эътибор билан тингланди ва давомли қарсаклар билан кутиб олинди.

Қабул маросими сидқидиллик ва қардошларча дўстлик вазиятида ўтди.

«САЛЮТ—6» «СОЮЗ—Т-4»: ТАДҚИҚОТЛАР ПРОГРАММАСИ ТУГАМОҚДА

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 23 май. (ТАСС). Владимир Коваленок билан Виктор Савиних космосда 73 кундан бери ишламоқдалар. Экипаж мўлжалланган учиш программасига мувофиқ «Салют-6» — «Союз-Т-4» орбитал комплекси ичидаги тадқиқотлар ва экспериментларни тугалламоқда.

Космик материалшунослик программасига мувофиқ бугун «Пион» технологик установкасида «Структура» эксперименти ўтказилмоқда. Ундан мақсад — сувли эритмалардан кристалл ўстираётганда иссиқ алмашиш ва масса кўчиш жараёнларини тадқиқ этишдир.

Халқ хўжалиги турли тармоқларининг мутахассислари билан радио орқали сўзлашишлар мўлжалланган. Экипаж шу мутахассисларнинг топшириқларига биноан табиий ресурсларни тадқиқ этиш ва атроф муҳитни муҳофаза қилиш программаси доирасида Ер юзини кузатмоқда ва фотосуратга олмоқда.

Кун мобайнида космонавтлар велоэргометр ва югурувчи йўлкада жисмоний машқлар билан шуғулланадилар, «Чибис» вакуум костюмидан фойдаланиб машқлар ўтказадилар. Экипажнинг дам олишига ҳам вақт ажратилган.

Орбитадан қилинаётган докладлар ва телеметрик информация маълумотларига кўра «Салют-6» станцияси ҳамда «Союз-Т-4» кемаси ичидаги системалар нормал ишлаб турибди.

Владимир Коваленок билан Виктор Савиххнинг соғлиги ва кайфияти яхши.

ОҒАНИНГ КУЧИ — УКАГА МАДАД

Дала шийпонлари ва концерт залларининг саҳналари узра, маданият саройлари ва театрларга кираверишда тилла ранг эмблема порлаб турибди: уч байроқ—СССР, Тожикистон ССР ва Ўзбекистон ССРнинг байроқлари скрипка калити — флагштокка кўтариб қўйилгандек. Дўстлик ва қардошлик байрами — Тожикистон ССР адабиёти ва санъати кунлари республикамиз бўйлаб юришни давом эттирмоқда.

— Бизнинг байрамимиз ҳозир алоҳида куч ва аҳамият касб этди — у қадимий ва мангу навқирон Грузия диёридаги ажойиб дўстлик ва қардошлик байрами билан бир вақтга тўғри келди. Ўрток Л. И. Брежневнинг Тбилисида сўзлаган нутқи Ленин партиясига, совет халқлари дўстлиги ва қардошлигига айтилган илҳомбахш мадҳиядир, — дейди Тожикистон халқ ёзувчиси Жалол Икромий. Бугун биз қардош республика диёрида эканмиз, ягона оила муштараклигини ҳис этиш нақадар буюк ва ажойиб эканлигини, бу туйғу ҳар бир кишига қандай куч бахш этаётганлигини ҳар соат, ҳар дақиқа сезиб турибмиз. Асарингнинг ҳар бир сатри мамлакатнинг меҳнат маромига қўшилмоғи учун халқ олдида ҳали кўп иш қилгинг келади, киши!

Фарғона водийсидаги Ёзёвон қўриқ посёлкаси Тожикистон вакилларини баҳор гулдасталари билан кутиб олди. Ҳали яқиндагина қуёшда қақраб ётган ерда қад кўтарган қишлоқдан меҳмонлар область марказига йўл олдилар.

Область партия комитетининг биринчи секретари Ҳ. У. Умаров меҳмонларга область меҳнаткашлари хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида эришган муваффақиятлар тўғрисида гапириб берди. Тожикистонлик дўстлар Фарғонадаги химиявий тола заводининг цехларида бўлдилар. Максим Горький номли театрда дўстлик кечаси бўлиб ўтди. Кеча охирида Тожикистон саҳна усталари билан Фарғонанинг ҳаваскор артистлари катта концерт қўйиб бердилар.

Кўҳна Хоразм диёрида самимий учрашувлар бўлиб ўтди. Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари М. Худойберганов Тожикистон адабиёти ва санъати кунларининг қатнашчиларини табриклади. Область меҳнаткашлари меҳмонларга хивалик чеварларнинг ижодини — Владимир Ильич Ленин портрети туширилган гиламни туҳфа қилдилар. Хивада, ана шу гилам тўқилган корхонада меҳмонлар билан қувончли учрашув бўлди: корхонанинг кўпгина чеварлари Тожикистонда таълим олган. Хивалик ва ленинободлик рассомлар муттасил ижодий алоқада бўлиб, ҳар иккала республиканинг гилам корхоналари кишиларга қувонч бағишлайдиган буюмлар ишлаб чиқарадиган бўлишига интилмоқдалар.

Огаҳий номли область театрида дўстлик кечаси бўлди.

Сурхондарё маркази — Термиз шаҳри қардош Тожикистон вакилларини қабул қилди.

Область партия комитетининг биринчи секретари А. К. Каримов область экономикаси ва маданиятини ривожлантиришдаги муваффақиятлар тўғрисида, Сурхондарё меҳнаткашларининг КПСС XXVI съезди қарорларини муваффақиятли бажариш учун олиб бораётган кураши ҳақида сўзлаб берди. У сурхондарёликларнинг Тожикистондаги қўшни районлар меҳнаткашлари билан анъанавий мусобақаси жуда катта роль ўйнаётганлигини таъкидлади.

Шаҳардаги «Спартак» стадионида Ўзбекистонда Тожикистон ССР адабиёти ва санъати кунларига бағишланган тантанали кеча ўтказилди. Сурхондарёликлар Тожикистон маданият арбобларига астойдил миннатдорчилик изҳор қилдилар. Тожикистон маданият арбоблари ўз қўшнилари ҳузурига тез-тез меҳмон бўлиб келиб, ўз санъатлари билан уларни хушнуд этиб турадилар.

Қашқадарё меҳнаткашлари Тожикистондан келган дўстларни қўшиқлар, рақслар билан, меҳмонларнинг келиши шарафига ёзилган шеърлар билан табриклаб кутиб олдилар. Анъанага кўра улар меҳмонларга дўппи кийдирдилар. Шаҳрисабзлик чеварлар дўппиларни баҳор даракчиси, қиёфаси ўзгартирилган қўриқ ўлканинг рамзи бўлмиш бодом гули билан безашган. Адабиёт ва санъат кунлари қатнашчиларининг область ишчилари, колхозчилари, зиёлилари билан учрашувлари Шаҳрисабздаги «Ҳужум» фабрикасида қўйилган концерт билан бошланди.

Қашқадарё область партия комитетининг биринчи секретари Р. Ғ. Ғойибов область меҳнаткашлари асрлар бўйи ҳувуллаб ётган ерларни пахтазорларга, боғ-роғларга айлантираётганликлари, Ленин партиясининг режаларини амалга ошираётганликлари тўғрисида ҳикоя қилиб берди. Тожикистон адабиёти ва санъати кунларига бағишланган дўстлик кечасида партия, Ватан, жонажон диёр тўғрисидаги сўзлар, шеърий сатрлар, қўшиқлар янгради.

Ўзбекистоннинг бошқа бир қўриқ области — Жиззах области ҳам қардош республика намояндаларини шодиёна кутиб олди. Жиззах область партия комитетининг биринчи секретари Т. Боймиров меҳмонларга эзгу истаклар билдирди. Шу куни Ю. Ражабий номли музикали драма театрида тоғли ўлканинг куй ва оҳанглари, қўшиқлари, рақслари ижро этилди. Дўстлик кечаси санъат усталарининг катта концерти билан ниҳоясига етди.

Шу кунларда грузинлар диёрида янграётган қадимий халқ қўшиғида куйланаётганидек оғанинг кучи укага мададдир. Ана шу сўзлар бугунги кунда дўстлик ва қардошлик тўғрисида Ўзбекистон диёрида янграётган қўшиққа пайваста бўлиб кетмоқда.

(ЎзТАГ).

Республикамиз бўйлаб

ЯНГИ ҲАВО ДАРВОЗАЛАРИ

Тўрткўл шаҳрида соатига юз пассажирни қабул қила ва жўната оладиган аэровокзал фойдаланишга топширилди. Бу — Автоном республикада Нукус аэропортидан кейинги энг катта аэровокзалдир.

Чиройли безатилган икки қаватли бинода кутиш зали, ресторан, медицина пункти, оналар ва болалар хонаси, маиший хизмат пункти жойлашган. Ёнма-ён 100 ўринли меҳмонхона бор. Аэропорт жиҳозлари ва асбоб-ускуналари фақат АН-24 ва ЯК-40 самолётларини қабул қилибгина қолмай, шу билан бирга келгусида ЯК-42 самолётини ҳам қабул қилиш имконини беради.

ҚЎРИҚДА СУТ ЗАВОДИ

Жиззах области марказида янги сут заводи биринчи маҳсулот — сут, кефир, қаймоқ, творог берди. Коммунист А. Ҳамидов бошчилик қилаётган смена коллективи биринчи кундаёқ 35 тонна ёки пландагидан 5 тонна кўп сут олди.

Бу завод шу беш йилликда Жиззахда бунёд этилаётган озиқ-овқат корхоналарининг энг катта комплексидир. Бир неча ойдан кейин нон-булка комбинати, ундан кейин гўшт комбинати ва консерва заводи ишга туширилади. Жиззах даштида сўнгги йилларда барпо этилган далачилик ва чорвачилик хўжаликларининг маҳсулотлари шу корхонада қайта ишланади.

АМАЛИЙ ВИЗИТ БИЛАН

22 май куни Кремлда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов қисқа муддатли амалий визит билан Москвага келган Чехословакия Компартияси Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЧССР ҳукуматининг Раиси Л. Штроугал билан учрашди.

Самимий, ўртоқларча вазиятда ўтган учрашув чоғида ҳар иккала мамлакат ўртасида қардошларча муносабатларни ва ҳар томонлама ҳамкорликни ривожлантириш масалалари муҳокама қилинди ҳамда бу соҳада КПСС XXVI съезди ва ЧКП XVI съезди қарорларидан келиб чиқадиган вазифалар кўриб чиқилди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев билан ЧКП Марказий Комитети Бош секретари, ЧССР Президенти Г. Гусак ўртасида улар Қримда учрашган чоғида ҳамда КПСС XXVI съезди ва ЧКП XVI съезди иш кўрган даврда Совет — Чехословакия иқтисодий ҳамкорлигини янада ривожлантириш тўғрисида эришилган аҳдлашувларни амалга оширишга алоҳида эътибор берилди.

Томонлар 1981—1985 йилларга мўлжалланган Совет — Чехословакия савдо битими имзоланиши билан боғлиқ бўлган масалаларни муҳокама қилдилар. СССР билан ЧССР ўртасида ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва кооперациялашни ривожлантиришнинг 1990 йилгача мўлжалланган узоқ муддатли программаси қандай бажарилаётганлигини кўриб чиқдилар. Ҳар иккала мамлакат саноатининг етакчи тармоқларида техника тараққиётини жадаллаштириш мақсадида ихтисослаштириш ва кооперациялашни ривожлантириш юзасидан зарур тадбирларни тайёрлаш тўғрисида келишиб олинди. Биргаликда план асосида иш кўришни янада такомиллаштириш мақсадга мувофиқлигига ва яқин вақтлар ичида 1985 йилдан кейинги даврдаги ҳамкорликка оид конкрет масалаларни ишлаб чиқишга киришиш зарурлигига эътибор берилди.

Томонлар халқаро проблемалар хусусида фикрлашиб олган чоғда КПСС XXVI съезди ўртага қўйган ва тинчликни мустаҳкамлашга, кескинликни юмшатишни чуқурлаштиришга, қуролланиш пойгасини жиловлашга қаратилган ташқи сиёсат соҳасидаги янги катта ташаббусларни амалга ошириш учун курашни янада авж олдириш ҳаётий муҳим эканлигини уқтириб ўтдилар. Тинчлик ишини ва халқаро хавфсизликни муваффақиятли олға силжитиш, барча давлатлар ўртасида ўзаро манфаатли, тенг ҳуқуқли ҳамкорликни чуқурлаштириш учун қардош социалистик давлатларнинг бирлиги ва жипслиги ғоят катта аҳамиятга эга эканлиги таъкидлаб ўтилди.

СССР ва ЧССР ҳукуматлари бошлиқларининг учрашуви муҳокама қилинган масалалар юзасидан фикрларнинг бир хил эканлигини, шунингдек Совет Иттифоқи билан Чехословакия Социалистик Республикаси ўртасида қардошларча дўстлик ва ҳамкорликни янада ривожлантириш ва мустаҳкамлашга ҳар иккала томон интилаётганлигини тасдиқлади.

Л. Штроугал Н. А. Тихоновни расмий дўстона визит билан ЧССРга боришга таклиф этди. Таклиф миннатдорчилик билан қабул қилинди.

* * *

Кремлда ЧССР ҳукумати бошлиғи шарафига зиёфат берилди. Самимий, дўстона вазиятда ўтган зиёфат чоғида Н. А. Тихонов ва Л. Штроугал қисқача нутқ сўзлаб қадаҳ кўтардилар.

* * *

22 май куни Внуково аэродромида Л. Штроугални Н. А. Тихонов, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар ва кузатиб қўйдилар.

(ТАСС).

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

Қадимий Эфиопия заминида кейинги йилларда жуда катта ўзгаришлар юз берди. Эфиопия халқи феодал-монархия тузуми ағдариб ташлангандан кейин ички ва ташқи реакция устидан тўла ғалаба қозонди, мамлакатнинг мустақиллиги ҳамда территория жиҳатидан бутунлигини сақлаб қолиш учун қатъият кўрсатди, тинчлик, демократия ва социализм идеалларига ўзининг чинакам содиқлигини намойиш қилди.

Суратда: Эфиопиянинг пойтахти Аддис-Абеба шаҳрининг марказий майдонларидан бири.

О. Иванов фотоси. (ТАСС).

ФИНЛЯНДИЯ КОММУНИСТЛАРИНИНГ СЪЕЗДИ

ХЕЛЬСИНКИ, 22 май (ТАСС мухбири). Бугун Финляндия пойтахти ишчи ташкилотларининг «Культтууритало» биносида Финляндия Коммунистик партияси XIX съезди очилди. Съезд «Тинчлик — демократия — социализм» шиори остида ўтмоқда. Съездда 520 дан кўпроқ делегат, партия ветеранлари, меҳмонлар, шу жумладан 25 қардош партия вакиллари қатнашмоқдалар. Съезд ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, КПСС Ленинград область комитетининг биринчи секретари Г. В. Романов бошчилигидаги КПСС делегацияси иштирок қилмоқда.

Съезднинг кун тартибига мувофиқ, ФКП Марказий Комитетининг ҳисобот докладе ва бошқа ҳужжатлар муҳокама қилинади, партиянинг раҳбар органлари сайланади.

Съездни ФКП Раисининг ўринбосари Т. Синисало очди. У ўзининг кириш нутқида халқаро аҳвол тўғрисида гапириб, КПССнинг XXVI съезди қабул қилган Тинчлик программаси мустаҳкам тинчликка, кескинликни юмшатишга, қуролсизланишга йўл очиб беради, деб таъкидлади.

Кескинликни юмшатиш жараёни ўз-ўзича ривожланди, деб бўлмайди. Совет давлати ва унинг иттифоқчилари куч ва қудратининг ўсганлиги бу соҳада энг муҳим омилдир.

Финляндиянинг актив тинчликсевар ташқи сиёсий йўлини мустаҳкамлаш тинчлик ва кескинликни юмшатиш учун курашнинг таркибий қисмидир. Бу йўл Совет Иттифоқи билан Финляндия ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида 1948 йилда тузилган Шартномага асосланади.

Т. Синисало сўзининг охирида съезд қатнашчиларини қардош партияларнинг делегациялари билан таништирди.

Партиянинг Раиси А. Сааринен ФКП Марказий Комитетининг Ҳисобот докладини қилди. У айтдики, КПССнинг XXVI съездида қабул қилинган Тинчлик программасини Финляндия Компартияси тўла-тўкис қўллаб-қувватламоқда. Бу программа тинчликсевар кучлар муштарак курашининг йўналишини белгилайди. Тинчлик программаси Совет Иттифоқи изчил тинчликсевар сиёсатни ўтказиб келаётганлигини, социализм ва тинчлик ўзаро чамбарчас боғлангалигини тасдиқлайди.

Кескинликни юмшатиш сиёсати, деди А. Сааринен, бирдан-бир реал сиёсатдир. Финляндияда жамоатчиликнинг кенг доиралари тинч-тотув яшашни, кескинликнинг юмшатилишини ва қуролсизланишни ёқлаб чиқмоқдалар. 1948 йилда тузилган Совет — Финляндия Шартномаси Финляндия ўтказиб келаётган тинчликсевар ташқи сиёсатнинг негизидир. Бу Шартнома ҳозирги кунда ҳам муҳим аҳамиятга эга.

ФКП Финляндия ва фин халқи кескинликни юмшатиш ва қуролсизланиш учун, тинчликсевар кучлар ҳаракатини кенг ривожлантириш учун, хусусан Президент У. Кекконеннинг Европа шимолида ядродан холи зонани вужудга келтириш тўғрисидаги таклифини амалга ошириш учун курашни кучайтиришлари лозим, деб ҳисоблайди.

А. Сааринен коммунистлар мамлакат меҳнаткашлари олдида жавобгар эканлигини таъкидлади ва бундай масъулият партияни ғоявий, сиёсий ва ташкилий жиҳатдан мустаҳкамлашни, партия ишчилар синфининг янада қудратли марксчи-ленинчи партияси бўлиб қолишини талаб этади. Бу — партия сафларининг бирлигини мустаҳкамлашни талаб этади.

А. Сааринен сўзининг охирида ФКПнинг ва халқаро коммунистик ҳаракатнинг таниқли арбоби О. В. Куусинен туғилган куннинг 100 йиллиги байрами нишонланадиган шу йил ичида Финляндия Коммунистик партиясининг миллий ва интернационал анъаналарини янада мустаҳкамлашга чақирди.

Делегатлар Ҳисобот докладини ва съезднинг бошқа ҳужжатларини муҳокама қилишга киришдилар.

Кечки мажлисда КПСС делегациясининг бошлиғи Г. В. Романов сўзга чиқди. У КПСС Марказий Комитетининг Финляндия Компартияси XIX съездига йўллаган табригини ўқиб берди. Бу табрик гулдурос қарсаклар билан кутиб олинди.

ФКП XIX съезди ўз ишини давом эттирмоқда.

В. ЛЕСКИНЕН.

ЖАНГЛАР ДАВОМ ЭТМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК. Сальвадордан олинган хабарларга кўра, мамлакатнинг 14 та департаментидан олтитасида қўзғолончилар билан Вашингтон ҳар тарафлама қўллаб-қувватлаётган ҳукмрон хунта қўшинлари ўртасида жанглар давом этмоқда. Чалатенанго, Сан-Висента ва Морасан департаментларида жанглар айниқса кескин тус олмоқда. Армия қўмондонлиги вакилининг эътироф этишича, ана шу департаментларда АҚШдан келган «маслаҳатчилар» раҳбарлигидаги мунтазам қўшинларнинг аҳволи айниқса «оғирдир». Унинг айтишича, ҳукмрон хунта қўшинлари Морасанда ватанпарварларнинг зарбаси натижасида «стратегик жиҳатдан чекина бошладилар».

САН-ФРАНЦИСКО. Станфорд университетида бўлиб ўтган илмий конференция қатнашчилари АҚШнинг Сальвадор ишларига аралашуви кучайтирилаётганлигини оқлашга уринаётган давлат департаментига кескин зарба бердилар.

Рейган маъмурияти, деди конференцияда сўзга чиққан Сальвадор революцион демократик фронти раҳбарларидан бири Р. Самора, кенг қўламда оппозицияни бостиришда хунтага ёрдам бериб, диктаторлик режимига ҳар тарафлама мадад кўрсатмоқда.

МАДРИД. ЭФЭ агентлигининг Сан-Сальвадордан хабар беришича, Сальвадор хунтасининг хавфсизлик кучлари яна оппозиция вакили Маргарита Гастеасорони яна қамоққа олди. М. Гастеасоро — социал демократик ориентацияга кирувчи миллий революцион ҳаракат раҳбарлигининг аъзосидир. Хабарда айтиладики, у «халқаро терроризм билан ҳамкорликда» айбланган.

«ҲУРМАТ ТАХТАСИ»

Пилла тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганликлари учун қуйидаги районлар республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзиладилар.

Янгийўл райони (район партия комитетининг секретари Л. Ш. Алиқулова, район ижроия комитетининг раиси А. Қ. Қодиров, район комсомол комитетининг секретари Ғ. Қўчқоров, бош пилла қуритиш корхонасининг директори Д. Ёқубов).

Пўзор райони (район партия комитетининг секретари Р. Ш. Муҳаммадиев, район ижроия комитетининг раиси Г. М. Сайдалиев, район комсомол комитетининг секретари Р. Холманова, бош пилла қуритиш корхонасининг директори М. Мавлонов).

Олтиариқ райони (район партия комитетининг секретари У. Бегматов, район ижроия комитетининг раиси А. Маматхонов, район комсомол комитетининг секретари А. Мамасиддиқов, бош пилла қуритиш корхонасининг директори Ф. Йўлдошев).

Комсомолобод райони (район партия комитетининг секретари И. Дадахонов, район ижроия комитетининг раиси Я. Мўминов, район комсомол комитетининг секретари Р. Абдуллажонов, бош пилла қуритиш корхонасининг директори М. Ғаниев).

Навбаҳор райони (район партия комитетининг секретари Г. Я. Ўринов, район ижроия комитетининг раиси Х. Д. Саъдиев, район комсомол комитетининг секретари С. Раҳимова, бош пилла қуритиш корхонасининг директори Т. Тошкёзов).

Тошкент райони (район партия комитетининг секретари Ю. Т. Толипов, район ижроия комитетининг раиси Э. Х. Худойберганов, район комсомол комитетининг секретари С. Аъзамов, бош пилла қуритиш корхонаси директори вазифасини ижро этувчи В. К. Комилов).

ЭРТАГА — АФРИКА ОЗОДЛИГИ КУНИ

ОЗОДЛИК ВА ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИДАН

Жаҳон тараққийпарвар жамоатчилиги 25 майда Африка Озодлиги кунини нишонлайди. 18 йил муқаддам — 1963 йилнинг 25 майида Африка мамлакатлари давлат ва ҳукумат бошлиқларининг Аддис-Абебада бўлиб ўтган I конференциясида Африка Бирлиги ташкилоти тузилган эди.

Улуғ Октябрь бошлаб берган революцион жараён туфайли эндиликда жаҳонда мустаҳкам социализм системаси қарор топди, халқаро майдонда кучлар нисбати тинчлик ва социализм фойдасига ўзгарди, миллий озодлик ҳаракати ҳамда мустамлакачилик ва ярим мустамлакачилик асоратидан батамом қутилиш учун кураш янги босқичга кўтарилди. Буни Африка мисолида ҳам кўриш мумкин.

Африка халқлари сўнгги йилларда озодлик учун, империализм, мустамлакачилик ва ирқчиликка қарши курашда муҳим ғалабаларга эришдилар. Африкадаги мустақил давлатлар оиласига ўтган йили Зимбабвенинг кирганлиги бунинг ёрқин мисолидир. Эндиликда Африка Бирлиги ташкилотига қитъадаги 50 давлат аъзодир.

Озодлик кураши тўфонида туғилган ва яшаётган янги Африка тўла озодлик сари дадил қадам ташлаётир. Қуллик кишанларини улоқтириб ташлаган қитъадаги кўпчилик мамлакатлар туб социал-иқтисодий ўзгартишлар йўлидан бормоқдалар. Халқаро майдонда улар кескинликни юмшатишни, тинчлик ва қуролсизланишни, Ҳинд океанини тинчлик зонасига, Африкани эса ядросиз зонага айлантиришни ёқлаб чиқмоқдалар.

Африкадаги ёш мамлакатлар мустақиллиги мустаҳкамланаётганлигидан АҚШ ва унинг НАТОдаги иттифоқчилари ҳавотирга тушиб қолишди. Улар ер курраси нинг шу қисмида бой берилган ўз ҳукмронлигини қайтаришни жуда истардилар. Вашингтон уялмай-нетмай қитъани «АҚШнинг ҳаётий манфаатлари зонаси» деб эълон қилди. Оқ уй маъмурияти эса мустақил мамлакатлар ва миллий озодлик ҳаракатларига «террорчилар» ёрлиғини ёпиштирмоқда ва ирқчи Жанубий Африка Республикасини қўллаб-қувватламоқда, у билан тобора яқинлашмоқда. Шу йил майида Вашингтонда президент Рейган ва давлат секретари Хейгнинг Жанубий Африка Республикаси ташқи ишлар министри Бота билан бўлиб ўтган музокаралари буни яққол кўрсатиб турибди. Ғарб мадади ва паноҳида яшаётган қитъа жанубидаги ирқчи режим ер юзидаги ирқчиликнинг қўрғони бўлиб қолди. Ирқчилик энг учига чиққан ЖАРда апартеид давлат сиёсати даражасига кўтарилган. Натижада миллион-миллион африкаликлар тамомила ҳуқуқсизлик ва шафқатсиз эксплуатация шароитида яшамоқдалар. Ғайриинсоний апартеид қонунлари Жанубий Африка Республикаси қонунига хилоф равишда босиб олган Намибиянинг территориясига ҳам ёйилган. Претория БМТнинг Намибия масаласига оид кўпдан-кўп резолюцияларини сурбетларча писанд қилмаслик билан бирга мазкур мамлакатнинг халқига қарши ҳақиқий уруш олиб бормоқда. Бундан ташқари ирқчилар Намибия территориясидан қўшни мамлакатларга безориларча хуружлар қилиш учун фойдаланаётир. Ирқчи режим ўз ҳукмронлигини сақлаб қолиш мақсадида ҳарбий қудратни кучайтиришга зўр бермоқда.

Мустақил Африка ва империализм кучлари ўртасидаги зиддиятлар кучайган шароитларда социалистик мамлакатлар, энг аввало Совет Иттифоқи қитъадаги мустақил давлатларнинг табиий иттифоқчиларидир. Май ойида Москвада имзоланган Совет — Конго шартномаси Совет Иттифоқи озодликка эришган мамлакатларга ёрдам ва мадад бериб келганлиги, бераётганлиги, бундан буён ҳам бераверишги ва бунда ҳеч қандай ғаразли мақсадларни кўзламаслигини яна бир карра намойиш қилди. Ўртоқ Л. И. Брежнев таъкидлаганидек, бу шартнома мураккаб ва зиддиятли дунёмизда ёш мустақил Африканинг халқаро салмоғини кўпайтиришга кўмаклашувчи омил бўлиб қолади.

Э. ҒУЛОМОВ,
Тошкент халқ хўжалиги институти илмий коммунизм кафедрасининг катта ўқитувчиси.

«ЭРКИН ДУНЁ» ҚИЁФАСИ

ИНСОН ҚАДРИНИНГ ТОПТАЛИШИ

Америка Қўшма Штатларининг маъмурияти мамлакатда истиқомат қилувчи ҳинди аҳолисини оёқ ости қилиб, уларнинг энг оддий талабларини ҳам қондиришга ўтакетган даражада лоқайдлик ва бепарволик қилиб келмоқда. Ҳукумат бу соҳада ўзининг кўпдан-кўп ваъдаларидан бирортасини ҳам бажармай, уларни сурбетларча рад этмоқда.

Яқинда АҚШ пойтахтида мамлакатдаги 150 дан ортиқ қабиланинг вакиллари иштирок этган миллий конференциядан сўнг ўтказилган матбуот конференциясида бу ҳақда очиқдан-очиқ гап борди.

Конференция АҚШда яшовчи туб аҳолига нисбатан ҳукумат олиб бораётган сиёсатни муҳокама қилиш ҳамда ҳинди қабилаларининг маъмуриятга бўлган талабини яна бир бор эслатиб қўйиш ниятида ўтказилган эди. Буни қарангки, ана шу катта йиғинга ҳатто ҳукуматнинг бирор оддий вакили ҳам иштирок этишни лозим топмади. Бу нарса Америка Қўшма Штатларида истиқомат қилувчи туб аҳоли ҳамда унинг орзу-умидлари, тақдири ва бошқа эҳтиёжлари ҳукумат томонидан мутлақо назар-писанд қилинмаётганлиги ва ўтакетган даражада оёқ ости қилинаётганлигини кўрсатувчи ёрқин бир мисолдир.

Ана шу конференцияда унинг иштирокчилари Оқ уйга ўзларининг барча талаблари баён этилган мактуб йўлладилар. Улар бунда ҳукуматнинг Америка туб аҳолисига нисбатан бефарқ қараётганлигига мутлақо тоқат қила олмасликларини қатъий маълум қилдилар.

Инсон ҳақ-ҳуқуқларининг ҳимоячиларимиз, деб керилаётган бир мамлакатда бундай хунук манзаранинг кўпдан бери давом этиб келаётганлиги ҳар кимни ҳам айниқса соф виждонли кишиларни ҳақли равишда таажжубга солади. Ахир, кишининг қадри, унинг ор-номуси қачонгача топталаркин?

ҚАРДОШЛИК ТАРОНАЛАРИ

АДАБИЁТ АРБОБЛАРИ

ҲАССОС АДИБ

Совет замонаси даврида ўзбек-тожик адабий алоқалари янгича характер касб этиб, юксак поғонага кўтарилди. Ҳамза ва Айний анъанавий зуллисонайнлик традицияларини давом эттирдилар. Ўзбек совет шоирларидан М. Сўфизода, Ғ. Ғулом тожик тилида ҳам ёзганлар ёки А. Қодирий, Ҳ. Олимжон, М. Шайхзода, А. Қаҳҳор ва бошқалар тожик тилини яхши билганлар.

Қардош Тожикистон ёзувчилари орасида ўзбек тилини яхши биладиган, ўзбек тилида ижод қиладиган шоир ва ёзувчилар ўнлаб топилади. Ана шундай таниқли ва ҳурматли ёзувчилардан бири, Рудакий номидаги Тожикистон ССР Давлат мукофоти лауреати Жалол Икромийдир. У 1909 йилда Бухорода туғилган, Самарқанддаги Педакадемияда (ҳозирги СамДУ) таҳсил кўрган.

Тожикистон ССР халқ ёзувчиси Жалол Икромий адабиётга 20-йилларда кириб келди. Бугунги кунда моҳир прозаик ва истеъдодли драматург сифатида иттифоқимизда машҳур ёзувчилардан саналади. Унинг илк ҳикоялари Бухоро ҳақида эди. «Бухоро Регистонида бир кеча» ва «Ширин» (1927) устози Садриддин Айний маслаҳати ҳамда таҳрири остида босилган. Кейинги йилларда адибнинг «Ҳаёт ва ғалаба» (1934), «Муҳаббатнинг жавоби» (1947), «Сафар қилмоқ — жаҳон кўрмоқ», «Сафар ажойиботлари» (1963) номли ҳикоя ва очерклар тўпламлари чоп этилди.

30-йиллардан бошлаб рус ва бошқа қардош халқлар ёзувчилари асарларини таржима этиш борасида моҳир сўз усталарининг маҳорат сирларини ўргана бориб, кетма-кет йирик прозаик асарлар ёза бошлади. Шунингдек, ўқиш, ўрганиш Жалол Икромийни катта ижод дарёсига бошлади. Бу ҳақда унинг ўзи, хусусан, ўзбек адабиётидан таъсирланганлигини шундай ёзади: «...Мен биринчи марта ўзбек тилида «Ўтган кунлар» романини ўқиб, ёзувчи санъати ва тилига қойил қолганман.

Ойбек ўзининг машҳур «Навоий» романи билан мени шайдо этгандир.

Абдулла Қаҳҳор устакор заргардек бадиий наср яратиш соҳасида нозик таъб ва нуқтадондир. Ғ. Ғулом ва Ш. Рашидовнинг нафис насрий ва шеърий асарлари... кўнглимга бағоят матлубу мақбулдир».

Дарҳақиқат, «Олов қизи»даги шоира Шамсия билан Нурхоннинг бир дарёга қуйилаётган икки шалола каби сершовқинлиги, «Шоди» романи билан «Қўшчинор чироқлари» романининг ўхшаш проблемаларни кўтариб, ҳар бири ўзига хос индивидуалликка ва оригиналликка интилиб, бир-бирларини тўлдириб турганлиги адабий таъсир маҳсулидан дарак.

Жалол Икромийнинг «Ўқ илон» (1934), «Москвадан нима келтирдинг» (1936), «Зуҳра» (1940), «Шоди» (1940), «Ситора» (1952), «Мен айбдорман» (1958) асарлари ҳам кенг китобхонлар оммасининг ҳурматига сазовор бўлди.

Адибнинг адабий жамоатчилик ва ўқувчилар эътиборини ўзига тортган катта асари — «Олов қизи», «Бухоронинг ўн икки дарвозаси» ва «Ағдарилган тахт» романларидан ташкил топган трилогияси бўлди.

Ж. Икромий бу роман-эпопеясида ўз устози С. Айний романчилигига хос ажойиб анъаналарни ижодий давом эттирди. Ўтмиш ҳақида ҳикоя қиларкан, бу орқали бугунги порлоқ ҳаётимизни ва ёрқин келажагимизни аниқроқ англашимизга яқиндан ёрдам беради. Тарихий воқеаларни ҳозирги замон проблемалари билан чамбарчас боғлайди.

Тожик совет драматургиясининг тараққиётида ҳам Ж. Икромийнинг хизматлари катта. Бу ўринда унинг «Душман» (1935), «Нодирнинг уйи» (1943), «Бахтсиз қиз», «Дохунда» (1954), «Мен — Фахриддинов», «Ўтюраклилар», «Гулзордаги тиканлар» (1963) ва «Гарнизон таслим бўлмайди» (1977) каби ранг-баранг мавзуларда яратилган ўнлаб драма ва комедиялари борки, уларнинг тожик ҳамда рус тилларида муваффақиятли саҳналаштирилганлигини эслаш мароқли.

Н. БЕКМИРЗАЕВ,
филология фанлари кандидати.

Фотолавҳалар

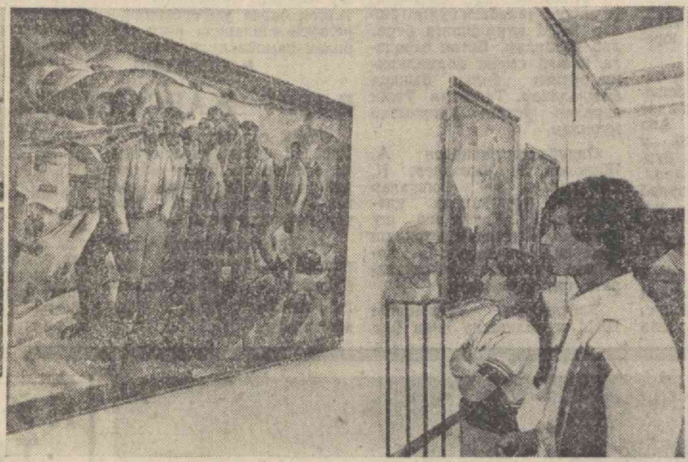

1. Бундан бир неча кун бурун Вильнюс шаҳрида XIV Бутуниттифоқ кинофестивали бошланган эди. Ана шу кинокўрик программасида таниқли тожик кинорежиссёри Е. Кузиннинг «Апрель революцияси тўғрисидаги ҳақиқат» ҳужжатли картинаси ҳам намойиш қилинди. Афғонистонда юз берган революцион ўзгаришларни акс эттирган бу асар кинофестиваль жюриси, меҳмонлари ва томошабинларда катта таассурот қолдирди. Шу боис фильмга бир овоздан биринчи мукофот беришга қарор қилинди. Суратда: «Апрель революцияси тўғрисидаги ҳақиқат» ҳужжатли фильмидан бир кадр.

2. Ўзбекистон Рассомлар союзининг кўргазмалар залида Тожикистон рассомлари асарлари намойиш этилмоқда. Бу ерга қўйилган асарларда Совет ҳокимияти йилларида Тожикистонда рўй берган улуғвор ўзгаришлар тасвирланган. Суратда: Тожикистон рассомлари асарлари кўргазмасида.

3. Тожикистон музика санъати сўнгги йилларда қатор муваффақиятларга эришди. Кўп сонли томошабинлар, санъатшунослар эътиборини тортган опера ва балетлар, симфония ва концертлар, увертюра ва романслар шулар жумласидандир. Бу муваффақиятларда республика Композиторлар союзи правлениесининг раиси, таниқли композитор Шарофиддин Сайфиддиновнинг хизматлари катта. Суратда: Тожикистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Ш. Сайфиддинов.

О. Ражабов фотолари.

НАЗМ ДАФТАРИДАН

БОШ УСТИДА ОЙ ҚОЛДИ

ГУЛРУХСОР,
Бутуниттифоқ ва Тожикистон ССР Ленин комсомоли мукофотлари лауреати.

(ОНАМ ХОТИРАСИГА)

Онагинам қиссаси, қировли қишлар, сандал...
Тез-тез хотирга тушар, юрагим сирқирайди.
Сўқмоқ элтади яна қишлоғим томон бу гал
Иссиққина нон ҳиди димоғим қитиқлайди.

Тандирда ўт ёнади... юрагимда соғинчим
Нигоҳимни олади ширмойи нон, кулчалар.
Иссиқ нон, муздек булоқ... сизларга мен сиғиндим,
Йўлларимда зор онам ёди билан кечалар.

Умр навбаҳорида онам ўтди оламдан
Термулганча биз қолдик ғам ўтган бу йўлларда
Тириклар ўлмас экан энди билсам аламдан
Онам нигоҳин излай ой тутилган тунлардан.

Унинг хаёли билан болалик тушар ёдга
«Онамга бораман» — деб кўз ёши қилганларим.
Уни излаб борардим топилса гар Ҳиротга,
Бир кўрмоқ умидида йўлга термулганларим.

«Онанг ўроққа кетди, келади кечга томон, —
Дерди-ю момом юзин ювар эди қайноқ ёш.
Бола эдим, шул сабаб эди алдамоқ осон,
Энди-чи, бу юракда мен-ла улғайди бардош.

Кузак дарахтларидан барглар тушар сарғайиб,
Қишлоғимиз ортидаги майдон чиқди ўроғдан.
Ўроқчилар ичида унинг алвон куйлаги
Товланмасди ва онам ҳеч қайтмасди у ёғдан.

Кўзларим ёши битмас, битмас юракда зори,
Келмади, армон, умид бариси қолди доғда.
Ажал «ўроғ»и унинг пишмаган нав ниҳолин
Баҳор чоғиёқ ўриб кетган экан-да, боғдан.

Гарчи кетдинг онажон, бош устида қолди ой,
Атрофимда сингиллар дилда-чи умид қолди.
Қўшни кампир ўн боласи қаторида мени ҳам
Фарзанди санади-ю, иссиқ бағрига олди.

Онагинам қиссаси ва иссиққина сандал...
Тез-тез хотирга тушиб юрагим сирқирайди,
Сўқмоқ элтади яна қишлоғим томон бу гал,
Хушбўйгина нон ҳиди димоғим қитиқлайди.

Ё Ш Л И К

Эй, ёшлик қитъаси, афсона элда,
Ҳаётинг дарахти авжи ҳосилда,
Замонга ҳамоҳанг навқирон созинг,
Заминни чулғадинг орзуга. гулга!

Қуйларинг жўшқиндир, юракларга жўр,
Уйларинг тошқиндир — тилакларга жўр.
Ёруғ — юзинг каби балқир чаманлар,
Шаҳдам қадамларинг Ватанга манзур.

Норак ёғдусидир — кўзинг чақмоғи
Сен билан ободдир юртнинг дашт тоғи,
Душанба шаҳрининг кўрки ҳам сенда
Заминнинг ёшлиги мужассам сенда!

Ёшлигим — ранг-баранг ёрқин бир палак.
Умр ўтиб. сен билан бир кун келажак —
Энг тансиқ хазинам — она меросим,
Боламга бебаҳо ганж бўлиб қолсин!

Гулчеҳра СУЛАЙМОНОВА.

БУХОРОЛИК КЕЛИН

Бир тоза гул келтирдик Бухоронинг боғидан,
Оловранг гулдирки у, нур ёғар япроғидан.
Қадим ошиқлар шаҳрин обод кўчасида биз
Дил бердигу дил олдик унинг ўт қучоғидан.

Бу тун шундай тундирки, диллар оромда бу тун,
Ошиқларнинг кечаси, созлар маромда бу тун.
Тун қўйнида қуёш кўрдик ҳамда ою юлдузни,
Бухоро гўзалининг юзи орода бу тун.

Бир жуфт кабутар қурар ўз-ўзига ошиён,
Ишқдан қилиб иморат садоқатдан хонадон.
Нозу адолар билан бир-бирини эъзозлаб,
Арзу-самони айлар мафтуну лолу ҳайрон.

МЕҲМОНЛАР МИНБАРИ

ТАРИХИЙ УЧРАШУВ

Малика ҚАЛАНДАРОВА,
Тожикистон ССР халқ артисти

— РЕСПУБЛИКАМИЗнинг бу ерда ўтаётган адабиёт ва санъат кунлари кутилганидек катта маданият байрамига, дўстлик ва қардошлик намойишига айланди. Шахсан мен бундай анжуманда, тарихий байрамда иштирок этаётганимдан беҳад мамнунман.

Биз бу ерга фақат ўз санъатимизни кўрсатгани келганимиз йўқ. Жонажон ҳамкасбларимиз билан яқиндан учрашиб, суҳбатлашиб, ўй ва режаларимиз билан батафсил ўртоқлашмоқчимиз. Ҳозир мана шу ниятларимизнинг барчаси амалга ошяпти.

Маълумки, ўзбек совет рақс санъати азалдан мамлакатимизга, қолаверса, бутун жаҳонга машҳур. Бундай ижодий юксалишда, зафарларда Тамарахоним, Мукаррама Турғунбоева, Галия Измайлова, Қундуз Миркаримова каби ҳассос ва моҳир раққосаларнинг хизмати катта. Агар жоиз бўлса, уларнинг ҳар бири ўзига хос мактаб яратган дейиш мумкин. Бу мактаб талабалари бугунги кунда ўзбек миллий рақс санъатининг довруғини таратаётган санъаткорлардир. Уларнинг исми-шарифини айтмасам ҳам ҳамма билади. Шу нарсани таъкидлаб ўтиш лозимки, ўзбек совет санъатининг шу машҳур мактаблари Тожикистон рақс маданиятининг ривожланиши ва бугунги равнақига катта ҳисса қўшди, қўшаётир. Масалан, менинг ўзим Мукаррама Турғунбоевадан улуғ санъаткорга, унинг ижодига ҳамиша ҳавас қилганман. Мукаррама опа бетакрор ижрочи эди. Унинг ижро услуби, энг муҳими, миллий рақсдаги кашфиётларини ҳамма вақт ўрганаман, эъзозлайман.

Адабиёт ва санъат кунлари бўлаётган учрашувлар, концерт ва кечалар ғоятда илҳомбахш ўтаётир. Ўзбекистонлик томошабинлар ниҳоятда санъатпарварлиги билан ажралиб туради. Уларнинг [illegible] концерт берарканмиз, чарчаганингни билмайсан киши.

РАҲМАТ, АЗИЗЛАР

Жўрабек МУРОДОВ,
Тожикистон давлат филармониясининг солисти, СССР халқ артисти

— АДАБИЁТ ва санъат кунларимизнинг ҳар бир дақиқаси, ҳар бир куни завқли ва ҳаяжонли ўтмоқда. Ўзбекистонлик санъат мухлислари бадиий маданиятни юксак қадрлай олишлари билан ҳар қанча эъзозга лойиқ.

Бизнинг ансамбль Тошкентга махсус куй ва қўшиқлар тайёрлаб келган. Уларни аллақачон томошабинлар эшитишди, гувоҳи бўлишди. Бу асарларнинг ижросини баҳолаш қардошларимизга ҳавола. Лекин биз бир нарсани алоҳида таъкидламоқчимиз. Ўзбекистонлик санъат ихлосмандлари, хусусан, қўшиқсеварлар на фақат республикасида, балки, бутун мамлакатимизда сўнгги йилларда яратилган ва эндиликда миллионлаб кишиларнинг севимли асарларига айланиб қолган куй ва қўшиқларни яхши билишади. Уларни ижод этган шоир ва композиторни, куйлайдиган, чаладиган санъаткорни сўрасангиз, батафсил ҳикоя тинглайсиз. Мен шу ҳақда ўйлаганимда, Тожикистон адабиёти ва санъати кунларининг муваффақиятли ўтаётганлигида худди шу факт ҳам катта роль ўйнаётганлигига такрор-такрор амин бўламан.

[illegible]

СОВҒА

Жиззах область музикали драма ва комедия театри Тожикистон ССР адабиёти ва санъати кунларига бағишлаб, таниқли тожик драматурглари: Ғани Абдулло, Шамси Қиём, Муҳаммаджон Раббиевларнинг «Дод хотинлар дастидан» музикали комедиясини саҳналаштирди. Асардаги бош ролларни театрнинг таниқли ва истеъдодли ёшлари ижро этишмоқда.

М. НУЪМОНОВ.

ТОЖИК ХАЛҚ МАҚОЛЛАРИ

Аввал фикр, кейин зикр.

x x x

Аввал кўргин жойингни,
Кейин қўйгин пойингни.

x x x

Сўз — зар, сукут—гавҳар.

x x x

Элга эл қўшилса — давлат.

x x x

Биродарлик — баравсарлик.

x x x

Сўзда комил бўл, амалда — омил.

x x x

Нон дўсти бўлма, жон дўсти бўлгин.

x x x

Дўстлар — бир-бирига кўзгу.

x x x

Тил—дил таржимони.

x x x

Ёшликда ўрганган илм тошга ўйилган нақшдир.

x x x

Мард бўлсанг, лафзингдан қайтма.

x x x

Мардликни мард кўрсатар.

x x x

Тузини еб, туздонига [illegible].

x x x

Оқил — бўлмас ғофил.

x x x

Ҳамсоя — бошингга соя.

ДЎСТЛИК КИТОБИ

Тожикистон санъат усталари даврасида

Икки қўшни халқ дўстлиги ва қардошлигининг катта тантанасига, намойишига айланган адабиёт ва санъат кунларига тайёргарлик Ўзбекистонда ҳам, Тожикистонда ҳам анча олдин, аниқроғи, бултур бошланган эди. Қардошларимиз ҳафталикда сўнгги йилларда эришган ютуқларини муносиб кўрсатиш учун ҳаракат қилган бўлсалар, республикамиз жамоатчилиги ва ижодкорлар аҳли меҳмонларни ҳар галгидек кутиб олиб, кўрсатадиган программаларининг илҳомбахш даражада амалга ошиши учун зарур бўладиган барча шарт-шароитларни барвақт яратиб қўйишга ҳаракат қилдилар, республиканинг сўнгги йилларда эришган ютуқлари ҳақида ҳикоя қилиб беришга тараддуд кўрдилар.

Мана, кутилган учрашув ҳам юз берди. Қардошларимиз бешинчи кундирки, республикамизнинг турли шаҳар ва қишлоқларида концертлар беришаётир, ишчилар ва колхозчи-деҳқонлар билан учрашмоқдалар. Тожикистонлик санъат усталарининг бир гуруҳи пойтахтимиз Тошкентда. Уларнинг баъзилари А. Навоий номидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ўзбек давлат академик Катта опера ва балет театрида спектаклларда иштирок этишмоқда, айримлари Тошкентда очилган рассомлар асарлари кўргазмасида. Яна бир гуруҳи эса, шаҳарнинг йирик саноат корхоналарида бўлиб, ишчиларга Тожикистоннинг бугунги маданияти ҳақида, республиканинг ўнинчи беш йилликда эришган ютуқлари тўғрисида сўзлаб бермоқдалар.

Биз суҳбатлашган санъаткорларнинг барчасини ўзбекистонлик мухлислар яхши билишади. Шу боис улар ҳақида маълумот бериб ўтирмаймиз. Бизнинг мақсадимиз — қардошларимизнинг адабиёт ва санъат кунлари тўғрисидаги, шу баҳонада икки қўшни халқ маданият арбобларининг ўзаро ижодий алоқаси ва ҳамкорлиги, ўзбекистонлик устоз ва ёш санъаткорлар ҳақидаги фикрларини билиш. Биринчи бўлиб СССР халқ артисти Асли Бурхоновга мурожаат қилдик. Владимир Ильич Ленин ролини яратган бу ҳассос санъаткор аввалги адабиёт ва санъат кунларида ҳам актив қатнашган эди.

СССР халқ артисти Асли БУРХОНОВ:

Тожикистон ССР адабиёти ва санъати кунлари бутун мамлакатимиз маданий ҳаётида воқеа десак арзийди. Аввалги байрамлардек бу галги хафталик ҳам ўзининг ғоятда тантанаворлиги, сермазмунлиги билан назарга тушди. Бу катта ютуқ, албатта. Лекин бундай муваффақиятга эришишнинг бош сабабчиси биз эмас, балки, ўзбекистонлик қардошларимиздир. Улар адабиёт ва санъат кунлари кутилган даражада кўнгилли ўтиши учун зарур бўладиган барча шарт-шароитларни яратишган экан. Бу катта иззат-икром, ҳурмат ва эъзознинг ажойиб рамзидир. Қардошларимизнинг бундай дўстпарварлиги бу ерга ташриф [illegible] баб-баравар зафарларни қўлга киритяпмиз.

Шахсан мен Ўзбекистон театр санъатининг довруғига, бу санъатнинг Маннон Уйғур, Аброр Ҳидоятов, Шукур Бурхонов, Олим Хўжаев, Сора Эшонтўраева, Наби Раҳимов, Раззоқ Ҳамроев каби намояндалари ижодига ҳавас қиламан. Шуниси қувончлики, қардошларимиз театр маданиятида бу машҳур актёрлар изидан бораётган, уларнинг ажойиб анъаналарини ўзлаштираётган, давом эттираётган актёр ва актрисалар кўп.

А. Навоий номидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ўзбек давлат академик Катта опера ва балет театри — ҳақиқатан ҳам катта санъат мактаби. Бу ерда ижод қилаётган Ҳалима Носирова, Бернора Қориева, [illegible]

Адабиёт ва санъат кунлари маданий тадбир эмас. Балки, ҳақиқий санъат намойиши, қалб тароналари, илҳом чашмаларидир. [illegible]

Ўзбекистон ва Тожикистон санъат арбобларининг ўзаро ижодий алоқаси, ҳамкорлиги ҳам қадим тарихга эга. [illegible]

Тожикистон ССР халқ рассоми Зулфия БАҲРИДДИНОВА:

[illegible] янграётган куй ва қўшиқлардан ҳам, стадионларда қойилмақом ижро этилаётган рақслардан ҳам, кўргазма залига қўйилган йирик полотно ва картиналардан ҳам сезиш, ҳис қилиш мумкин.

Ўзим рассом бўлганим учун бу ерда ўзбек тасвирий санъати ҳақида гапирмоқчиман. Қардош ҳамкасбларимизнинг бу соҳадаги ютуқлари мақтовга сазовор. Биргина Раҳим Аҳмедовнинг ижодини олсак, уни бугунги кунда бутун мамлакатимизда яхши билишади ва эъзозлашади. Рассом асарлари кўргазмаси очиладиган бўлса, залга келувчиларнинг кети узилмайди. Бу камдан-кам ижодкорга насиб қиладиган ютуқ, албатта. Адабиёт ва санъат кунлари Тожикистон рассомлари асарлари кўргазмаси [illegible]

Мен истардимки, бундай ижодий ҳамкорлик ва алоқа янада кўпаяверсин, мустаҳкамланаверсин.

Тожикистон Архитекторлар союзи правлениеси раисининг ўринбосари Пётр ДУДИН:

Ўзбек ва тожик халқларининг маданият байрами ҳар галгидек бу гал ҳам ҳаяжонли, серзавқ ва илҳомбахш бўлиб кетди. Ҳафталик меридианлари ниҳоятда кенг территорияни қамраб олган. Республиканинг олис-олис шаҳар ва қишлоқларидан таралаётган куй ва қўшиқлар, дўстона учрашувларнинг мафтункор садоси тиллари бошқа-ю, аммо диллари бир икки халқнинг Коммунистик партияга раҳматномаси, Ватанга муҳаббати рамзи бўлиб [illegible]

Тожикистон ССРда хизмат кўрсатган артист Владимир КАРИМОВ:

Тожикистон ССР адабиёти ва санъати кунлари дўстлик [illegible]

Адабиёт ва санъат кунлари таассуротлари, икки қондош ва жондош халқ дўстлиги, маданият арбобларининг ўзаро алоқа ва ҳамкорлиги тўғрисидаги фикрлар... [illegible]

Ю. БЕРДИЕВ.

СУРАТЛАРДА: Малика Қаландарова ва Жўрабек Муродов.

Ш. ИБРОҲИМОВ фотолари.

АХБОРОТ

АНДИЖОН

ДОҲИЙГА БЮСТ ЎРНАТИЛДИ

Хўжаобод районидаги 14-ўрта мактабда Владимир Ильич Ленинга бюст ўрнатилди. Бюстни очиш маросимида мактаб ўқувчиларидан бир группаси пионер сафига қабул қилинди.

ДЎСТЛИК КЛУБИ

Андижон давлат чет тиллар педагогика институтида интернационал дўстлик клуби иш бошлаганига бир неча йил бўлди. Унга инглиз тили ўқитувчиси Р. Жалолов раҳбарлик қилади. Клубнинг 300 аъзоси бор.

Дўстлик клуби Франция, Болгария ёшлари билан яхши алоқа боғлаган. Қардош республикаларнинг ёшларидан ҳам хатлар келиб туради. Бундай хатлар, эсдалик совғалари, альбомлар клубнинг музейида сақланади.

ЭТНОГРАФИК ЗОНА

Андижон шаҳридаги собиқ темирчилар растаси очиқ этнографик зонага айлантирилди. Бу халқ амалий санъатини ривожлантиришда меҳнаткашлар, айниқса, ёшларни ўз халқи тарихи, маданияти, анъаналарига ҳурмат руҳида тарбиялашда муҳим роль ўйнайди.

Бир гуруҳ халқ ҳунармандлари этнографик зонада «Бўстон» маиший хизмат кўрсатиш комбинатига уюшиб, астойдил иш бошладилар.

Л. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СОЛДАТ МАКТУБЛАРИ

ШАРАФЛИ БУРЧ

«Биз темир йўлларни буюрилган ерда қурамиз...» Рота қўшиғидан олинган бу сўзлар солдатлар хотирасида узоқ вақт сақланиб қолади. Улар уйларига қайтиб келганларидан сўнг ҳам ўз ҳарбий хизматларини БАМда ўтаганликларини эслаб юрадилар.

— Энг асосийси Ватан олдидаги ўз бурчимизни бажариш, — дейди оддий солдат Муҳаммад Дадабоев. Ана шу сўзларга амал қилиб, у икки йил мобайнида ўз бурчини шараф билан бажарди. Унинг кўкрагида порлаб турган «Байкал-Амур магистрали қурилиши учун» медали ана шундан далолат беради.

— Хизматнинг дастлабки кунларида, — деб эслайди М. Дадабоев, — Ўзбекистоннинг турли областларидан бир неча йигит бирга келгандик. Бу ердаги иқлим шароитларига кўникишимиз анча қийин бўлди. Лекин қаттиқ совуқлар, ҳароратнинг бирданига кўтарилиб, бирданига пасайиши ёш солдатларни жисмонан чиниқтирди. Кечагина ишчи, колхозчи, техникум талабаси бўлган ёшлар БАМ қурилишига берилиб кетдилар. Бетон заводида ишлаб смена нормаларини ортиғи билан бажара бошладилар. Тайгадан ўтган дарёлар устига кўприклар қурилди.

Оддий солдатлардан А. Жалолов, М. Мамадиев, К. Сайдуллаев ва бошқалар кўприк қурилишида қатнашдилар. Ҳозир ана шу кўприклар устидан қурилиш материаллари ортилган поездлар қурилиш участкаларига қатнамоқдалар.

Ўзбекистон ўғлонлари БАМ қурилишида икки йил хизмат қилдилар. Яқин кунларда улар запасга қайтадилар. Ўз жонажон колхозлари, фабрикалари ва заводларида меҳнат қила бошлайдилар. Улар хизмат мобайнида кўпгина нарсаларга ўргандилар. Ана шу хизмат мобайнида орттирган барча тажрибаларини келгуси ишларида янги куч билан намоён қиладилар.

Р. НЕБЕЛЮК.

ИЛҒОР ЖАНГЧИ

Оддий солдат Аҳмаджон Ҳасанов билан учрашгунимча офицер Э. Ливак айтган қуйидаги сўзлар ёдимда қолган эди: «Зўр йигит, камтар ва меҳнатсевар».

— Хизмат даврида қийналган пайтларингиз ҳам бўлдими, — деб сўраганимда Аҳмаджон ёқимли кулимсиради.

— Албатта.

Куз кунларидан бири. Солдатлар саф тортиб турибишибди. Сержант Вовк янги келган солдатларга қараб машғулот темасини айтди. Назариянн тушунтириб ва уни бажариш техникасини кўрсатгандан сўнг команда берди! «Худди мендака қил». Ҳамма нарса шундан бошланди. Ҳар бир солдат сержант ҳаракатларини қайтаришга ҳаракат қилар, лекин бунинг уддасидан ҳамма ҳам чиқавермасди.

— Оддий солдат Хасанов, — деб мурожаат қилди сержант ёш жангчига. — Чап томонга бурилаётганингизда қорнингиз билан ҳаракат қилишга ўрганинг. Солдат командирга диққат билан қулоқ солди ва машқни хатосиз бажаришга ҳаракат қилди. Машқ охирида солдат Хасанов машқ бажаришнинг асосий йўлларини ўрганиб олганлиги маълум бўлди.

А. Хасанов ҳарбий қурувчи. Бу ҳарбий хизматнинг энг мураккаб турларидан биридир. Аҳмаджон дурадгорлик қилмоқда.

— Бу касб менинг граждалик касбим, — деди у. Хизмат қилаётганимга ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Оддий солдат Қўлдошевга устозлик қиляпман. Дурадгорликка унинг қўли анча келиб қолди.

Кунлар ўтиб бормоқда. У хизмат даврида яна бошқа касбларни ҳам эгаллаб олиш ниятида. Аҳмаджон Хасановга ўхшаган йигитлар албатта ўз орзуларига етишадилар. Чунки, интилганга зафар ёр.

В. МОКРИЙ.

* * *

Шунингдек, оддий солдатлардан **М. Йўлдошев, С. Холмуродов, О. Қорабоев** ва бошқаларнинг редакциямизга йўллаган хат ва хабарларида она-Ватанимиз посбонларининг ҳарбий билим ва жанговар техникани эгаллашда эришаётган ютуқлари ҳақида ҳикоя қилинган.

Самарқандда Тошкент политехника институтининг филиали очилди. Бу шаҳардаги олтинчи олий ўқув юртидир. Ҳозирча институтнинг бир факультетида 300 студент таълим олмоқда. Келгусида факультетнинг яна 3 бўлими иш бошлайди. Суратда: институтнинг умумий кўриниши.

В. Занько фотоси. (ЎзТАГ).

ИЛМ-ФАН ОЛАМИДА

ПЎЛАТНИ ҚАНДАЙ ТОБЛАШ КЕРАК?

Иркутсклик олимлар термик цехлардаги меҳнат шароитларини соғломлаштириш ва айни маҳалда пўлат деталларни қоплаш жараёнини тезлатиш, уларнинг пишиқлиги ва пухталигини оширишга ёрдам бердилар. Улар тоблайдиган муҳит сифатида одатдагидек техник мойдан эмас, балки полиакрил кислота темир тузидан фойдаланишни таклиф қилдилар.

СССР Фанлар академияси Сибирь бўлими Иркутск органик химия институтининг бир группа олимлари шу полимерни синтез қилиб, Ленинграддаги «Кировский завод» бирлашмасининг мутахассислари ёрдамида ишлаб чиқишга жорий этдилар.

Ишлаб чиқариш практикасининг кўрсатишича, ПК-2 деган ном олган янги полимер ҳар қандай маркадаги пўлатни тоблашда ярайверади. Полимер иштирокида бу жараён ўрта ҳисобда беш марта тезроқ ўтади. Янги материал заҳарли эмас, коррозия ҳосил қилмайди, чиниқтиришдан сўнг деталларни тозалаш ва ростлашга эҳтиёж қолдирмайди.

— Янги усул билан 900 тоннага яқин пўлатга ишлов берилди, — деди Куйбишев номли Иркутск оғир машинасозлик заводининг бош металлурги Л. Агризаков. — Ишлов берилган деталлар асосан Сибирнинг қийин тоғ-геологик ва иқлимий шароитларида ишлайдиган драгаларга кетди. Аммо ишлатувчилардан бирорта ҳам шикоят тушгани йўқ.

Ҳозир ПК-2 полимери органик химия институтининг тажриба установкасида ҳамда Усольск химия-фармацевтика комбинатида ишлаб чиқарилмоқда. Химиклар уни ҳосил қилиш технологиясини «Кировский завод» бирлашмасига ҳамда Куйбишев номли заводга топширдилар. Энди бевосита машинасозлик корхоналарининг ўзида тўплайдиган эритма ишлаб чиқаришни ташкил қилиш, олисдан ташиб келтирмасликка имкон беради. Мутахассисларнинг ҳисоб-китобларига кўра, техник мой ўрнига полимердан фойдаланиш туфайли кўп минглаб тонна камчил нефть маҳсулотини тежаш мумкин ва у социал самарага қўшимча анча иқтисодий самара ҳам беради.

А. ГАЙДАЙ,
ТАСС мухбири.

Иркутск.

ТУЗОҚ

Фельетон

Ургутдаги «Чиноз» ресторани буфетчиси Абдуҳамид Хуррамов меҳмонларнинг марҳамати билан қиттак-қиттак қилавериб пишиб турган эди. Бир пайт тош бўлиб босиб бораётган бошини кўтариб қараса, қаршисида акаси Эгамберди Маҳқулов қучоқ очиб турибди.

— Ҳа, ука, танимай қолдингми? Мана, келдим. Қани, бир ачомлашиб кўришиб олайлик-чи...

Эгамберди тўртинчи марта судланганидан кейин анчагача қораси ўчиб кетган эди. Мана, қутилиб келиб турибди. Ранги бир оз олинган бўлса ҳам, ҳамон ўша чапдастлиги қолмабди. «Қани, ҳозироқ бир зиёфатни бошлаб юбор», деб турибди. Ака-ука аввал зериккунча хўп ҳасратлашишди. Кейин гап айланиб, асосий мақсадга ўтиб олишди.

— Чўнтагингда 100 сўм пулинг бор деяйлик, — деди Эгамберди, — Бозорга бориб ярмини харажат қилдинг. Қани айт-чи, кейин қанча пулинг қолади?

— Қизиқ гап бўлди-ку? — Абдуҳамид кулди. — Ярми қолади-да. Ё шундай эмасми?

— Э, хом калла, — Эгамберди инисининг бошига бармоғини ниқтаб урди. — Икки юз сўм қолади. Савдода ишласанг ҳам, ҳали хом экансан.

— Мумкин эмас, — Абдуҳамид қизишиб кетди. — Мен техникумни битирганман, ҳисоб-китобдан «беш» олардим.

— Э, укажон, биз ҳам ўқиганмиз, — деди Эгамберди. — 48 йиллик умримнинг ўн йилини сенинг мактабингда, 25 йилини панжара ортидаги мактабда ўтказганман. Бирни ўн, ўнни юз қилиш йўлларини яхши ўрганганман...

Бу гап текин пул топишга муккасидан кетган Абдуҳамиднинг қулоғига мойдек ёқиб тушди.

— Ўрганса бўладими? — сўради у оғзининг танобини кечириб.

— Бўлганда қандоқ, — деди акаси ҳам илжайиб. — Бироқ бунинг учун, биринчидан, қўлда дастмоя бўлиши керак.

— Топилади, хўш, иккинчиси-чи?

— Киши сахий бўлиши керак.

— Ҳар куни пулинг икки баравар туғиб турса ҳар қандай бахил ҳам сахий бўлиб кетади. Бор — мард, дейдилар-ку. Хўш, яна?..

— Қамоқдан қўрқиш керакмас, — Эгамбердининг овозида муғомбирлик сезилиб қолди.

— Буниси чатоқ экан...

— Қўрқма, бу гапни ҳар эҳтимолга қарши деб айтяпман. Ишимизга пухта бўлсак, сиримизни ким билиб ўтирибди.

Хўш, нима қилишим керак, — сўради яна тоқатсизланиб Абдуҳамид.

— Пулни олиб, чўнтакка солиб, хаё-хайт деб Кавказга учиш керак. У ерда нима кўп, ноёб мол кўп. Қўлга илинганини посилка қилавериш керак. Мана шу менинг чизган чизиғим. Шу чизиқдан четга чиқма.

Абдуҳамид Хўррамов акасининг чизган чизиғидан юрди. Бир оёғи Ургутда бўлса, иккинчи оёғи узоқдаги шаҳарларда бўлиб қолди. Боку, Ереван, Ленинград шаҳарларига бўзчининг мокисидек танда қўйиб, посилка устига посилка жўнатаверди. Эгамберди эса бу посилкаларни чўтга солиб, ҳисобини чиқариб турди.

— Жами 12300 сўмлик мол жўнатдинг, 150 дан ортиқ посилка, — деди у ишни яна ҳам пишитиш учун.

Абдуҳамид акасининг «ёпиғлиқ қозон ёпиғлигича қолсин десанг...» деб берган маслаҳатига амал қилиб, бу посилкаларни Самарқанд областидаги Ургут районига эмас, балки Жиззах областининг Ғаллаорол районидаги турли алоқа бўлимларига юбораверди. Эгамберди Маҳқулов ҳам навбат билан Кишинев, Баржоми, Черновци шаҳарларига бориб, у ердан салкам уч минг сўмлик 28 та посилка жўнатди. Ака-укаларнинг уйи бамисоли саноат моллари магазинига айланди-қолди. Сандиғу, шкаф ва қутилар эркак ва болаларнинг куйлаклари, курткалар, ранго-ранг бахмал крепдешин, атласларга, жемпер ва жун рўмолларга, кристалон матоларга лиқ-лиқ тўлди. Яхшиямки, Ургутда бутун Самарқандга донги кетган катта бозор бор. Бўлмаса, Абдуҳамид ана шу нарсаларни сотиб, мўмай фойда олгунича роса жони халак бўларди.

Орадан кўп ўтмай, қилвирликда шогирд устозидан, яъни ука акасидан ўтиб кетди. Абдуҳамиднинг хотини Тўфахон ҳам бу ишга бош қўшиб, унга туппа-тузук дастёр бўлиб қолди. Хуррамов ўзининг 82—11 СНЖ номерли шахсий «Волга»сида елиб келганида Ғаллаорол районидаги «Богарное», «1-Май», «Коммунизм» алоқа бўлимларининг бошлиқлари Тугал Абдухолиқов, Боғбўта Жўрақулов, Мамарасул Тангировлар ҳам «посилкангизни ўзингиз олиб чиқасизми ёки машинангиз юкхонасига ўзимиз жойлаб берайликми? — деб унинг қаршисида қўл қовуштириб турадиган бўлиб қолишди. Абдуҳамид «қиёматли дўст» тутинган бу янги ошналаридан енг ичида иш битиришнинг яна бир йўлини ўрганиб олди. Уларнинг маслаҳати билан посилкаларни ўзи йўқ номаълум паспортларни пеш қилиб олаверди.

— Бу қулфни очадиган калитни топиш мана ман деган одамнинг ҳам қўлидан келавермайди, — «қиёматли дўстлари» оғзи қулоғига етиб уни ишонтиришарди. — Ишонаверинг, бу жуда кўп синалган усул.

Бироқ мақтови хўп пиширилган бу усулнинг баҳоси кўп ўтмай бир пул бўлди. Қанийди, ўша усул чиппакка чиқиб, иш шу билан тамом бўла қолганида. Йўқ, худди шу усул сабаб бўлди-ю, аввал Абдуҳамиднинг, кейин эса Эгамбердининг тагига сув кетди. Ака-ука учун сичқоннинг ини минг танга бўлиб қолганидан кейинги можарони бир кўрсангиз эди... «Қиёматли ошналар» бири олиб, бири қўйиб, бир-бировининг хашагини титкилай бошлашди. Уларнинг ёнига оила аъзолари ҳам қўшилиб ака-ука чайқовчиларнинг миси хўп эговланди.

— Чақиртикандан ўт бўлмас, чайқовчидан дўст бўлмас деганлари рост экан, — «1 Май» алоқа бўлими бошлиғининг умр йўлдоши Умида Абдухолиқованинг гапи ҳаммасиникидан ошиб тушди. — Ҳар гал посилка олгани келишганида уларни уйимга чақириб меҳмон қилардим, шуни ҳам билмадилар. Бир куни қаёқдан кун чиқдию, иккита сариқ жемперини менга «арзонга» бериб, ҳар бирига 60 сўмдан пулимни олишган эди. Кейин билсам, мендан 69 сўм фойда олишган экан.

Қилмиш—қидирмиш деган гап бор. Текин томоқ тешиб чиққанидек, текин пулга тузоқ қўйиб, чакки йўлга қадам босган одамнинг ҳоли ҳамма вақт вой бўлади. Абдуҳамид ва Эгамбердига ўхшаганлар ака-ука қисматидан сабоқ олиб, бу гапни сира унутмасликлари керак.

Н. МИРЗАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СПОРТ

ШАШКА:

МУДДАТИДАН ОЛДИН

Тошкентда рус шашкаси бўйича ўтказилган Ўзбекистон чемпионати ниҳоясига етди. Аёллар ўртасидаги бу мусобақада фарғоналик спорт мастерлигига номзод З. Сафина муваффақият қозонди. У ўн биринчи турда пойтахт области вакили К. Андан устун келиб муддатидан илгари Ўзбекистон чемпиони номига сазовор бўлди. Умидли бу шашкачининг яна ғолиблик супасига кўтарилиши мутахассислар эътиборини тортди. Ғолиб 12 имкониятдан 10 та очко жамғарган бўлса, чирчиқлик Ф. Будаева 8,5, тошкентлик П. Гольдшмид 8 та очко тўплаб, иккинчи ҳамда учинчи фахрли ўринларни эгаллашди.

БАҲСЛАР, МАРРАЛАР, ҒОЛИБЛАР

✦ **ГИМНАСТИКА.** Украина пойтахтида бадиий гимнастика бўйича ўтказилган мамлакат шахсий-команда чемпионати якунланди. РСФСРнинг биринчи командаси муваффақият қозонди. Украинанинг биринчи командаси билан Грузия спортчилари иккинчи ҳамда учинчи ўринларни эгаллашди. Мусобақада республикамиз вакиллари ҳам яхши натижага эришдилар. Вакилларимиз команда ҳисобида тўртинчи бўлишди. Шахсий ҳисобда эса тошкентлик В. Зарипова 28,25 балл тўплаб, тўртинчи ўринни эгаллади.

✦ **ФУТБОЛ.** Кеча олий лига командалари ўртасида ўтказилган 12 тур ўйинлари ниҳоясига етди. Ўтган куни бир учрашув бўлиб, «Пахтакор» ва «Қайрат» командалари ўзаро куч синашдилар. Учрашув 3:2 ҳисобида меҳмонлар фойдасига ҳал бўлди. Тўпларни қайратчилардан Никитенко, Штромбергер, Пехлеванидн, пахтакорчилардан Семенко билан Якубниклар киритишди.

ОИЛАВИЙ ДОРБОЗЛАР

Дорбоз Аслонқуловлар оилавий труппасининг илк программаси 5 яшар Содиқжоннинг чиқиши билан бошланди. Бу труппа Андижон областидаги кўрик «Комсомол» совхози меҳнаткашлари ҳузурида маҳоратини кўрсатди. Бутун оила ишдан ва ўқишдан бўш вақтини севимли санъатга бағишлайди. Мана биринчи қарсаклар ҳам янгради, уларнинг томошаси кишиларга маъқул бўлди.

Ҳозир Андижон областида дорбозларнинг қадимий санъатини ўнта ҳаваскор коллектив давом эттирмоқда. Улар саноат корхоналарининг, колхоз ва совхозларнинг меҳнаткашлари ҳузурига тез-тез меҳмон бўлиб келадилар.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги

ТОШКЕНТ ТАЯНЧ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

1981—82 ўқув йили учун

КУНДУЗГИ БЎЛИМЛАРГА

агрономия, ўсимликларни ҳимоя қилиш ва ер тузиш мутахассисликлари бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Кундузги бўлимга 30 ёшгача, тўлиқсиз ўрта ва тўлиқ ўрта маълумотли, кириш имтиҳонларини муваффақиятли топширганлар қабул қилинади. Ўқиш муддати 3 ярим йил ва 2 ярим йил.

Тўлиқсиз ўрта мактабни аъло баҳолар билан тамомлаган ва тўлиқ ўрта мактабни олтин ёки кумуш медаль билан тамомлаганлар имтиҳонсиз қабул қилинади.

Колхоз ва совхозларнинг йўлланмаси билан келганлар, 2 йил иш стажига эга бўлган ва танлаган касбида ишлаётганлар, Совет Армияси сафидан қайтиб келганлар имтиёзлардан фойдаланадилар.

Техникум қошидаги «агроном ташкилотчи» мутахассислигини тайёрловчи махсус бўлимга колхоз, совхоз йўлланмаси билан шу мутахассислик бўйича камида 3 йил ишлаган, 35 ёшдан ошмаган, кириш имтиҳонларини муваффақиятли топширганлар қабул қилинади.

Ўқиш муддати — ўрта маълумотлилар учун 2 йил.

Махсус бўлимга қабул қилинганлар давлат томонидан белгиланган миқёсда стипендия билан биргаликда 100 сўмдан ошмаган ҳолда сақланади.

Техникумга қабул қилинганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Техникумда спорт комплекси мавжуд бўлиб спортнинг бир неча тури бўйича секциялар ишлайди.

Танланган мутахассислик кўрсатилган ариза директор номига ёзилади ва қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: маълумоти ҳақидаги ҳужжат (асли), медицина справкаси (286-форма), учта фотосурат (3x4.).

Туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома (ёки паспорт) **ва ҳарбий билет шахсан кўрсатилади.**

Аризалар тўлиқсиз ўрта маълумотлилардан 31 июлгача, ўрта маълумотлилардан 14 августгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 1 августдан 20 августгача ўтказилади.

ТЎЛИҚСИЗ ЎРТА МАЪЛУМОТЛИЛАР: ўзбек ёки рус тилидан (диктант), **математика** (оғзаки). **Ер тузиш бўлимига кирувчи ўрта маълумотлилар ўзбек тили ёки рус тили** (иншо), **математика** (оғзаки), **агрономия, ўсимликларни ҳимоя қилиш бўлимларига кирувчилар ўзбек тили ёки рус тили** (иншо), **химия** (оғзаки)**дан имтиҳон топширадилар.**

Техникумни тамомлаганлар танланган асосий касбидан ташқари қўшимча тракторчи, пахта териш машинасининг ҳайдовчиси, ҳаваскор шофёрлик ҳунарларини ҳам ўрганадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Калинин райони, Назарбек қишлоғи. Тошкент қишлоқ хўжалик техникуми (53, 64, 79, 83-автобусларнинг «Бирлик», 8-трамвайнинг «Бешқайрағоч» бекатлари).

СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги

АНДИЖОН ПАХТАЧИЛИК ИНСТИТУТИ

1981—1982 ўқув йили учун

қуйидаги мутахассисликлар бўйича

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

КУНДУЗГИ БЎЛИМГА

Агрономия — олим-агрономлар тайёрлайди. Ўқиш муддати 4 йилу 4 ой.

Гидромелиорация — инженер-гидротехниклар тайёрлайди. Ўқиш муддати 5 йил.

Қишлоқ хўжалигини механизациялаш — қишлоқ хўжалигини механизациялаш бўйича инженер-механиклар тайёрлайди. Ўқиш муддати 5 йил.

Гидромелиорация ишларини механизациялаш — гидромелиорация ишларини механизациялаш бўйича инженер-механиклар тайёрлайди. Ўқиш муддати 5 йил.

Институтга кирувчилар қуйидаги фанлардан имтиҳон топширадилар: АГРОНОМИЯ ИХТИСОСИГА — **биология** (оғзаки), **химия** (оғзаки), **физика** (оғзаки), **она тили ва адабиёт** (иншо); ГИДРОМЕЛИОРАЦИЯ, ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ВА ГИДРОМЕЛИОРАЦИЯ ИШЛАРИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ИХТИСОСЛАРИГА — **математика** (ёзма ва оғзаки), **физика** (оғзаки), **она тили ва адабиёт** (иншо).

Ўрта мактабни олтин медаль билан тамомлаганлар, ўрта махсус ёки ўрта ҳунар-техника билим юртларини имтиёзли диплом билан тамомлаганлар мутахассислигига қараб, қуйидаги фанлар бўйича асосий кириш имтиҳонини топширадилар: агрономия ихтисосига кирувчилар — **биология** (оғзаки), гидромелиорацияга **физика** (оғзаки), қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва гидромелиорация ишларини механизациялашга — **математика** (оғзаки).

Институт ректори номига ёзилган ариза билан қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: ўрта маълумоти тўғрисида ҳужжат (асл нусхаси), ишлаётган ёки ўқиётган жойидан характеристика, медицина справкаси (286 форма), меҳнат дафтарчасидан кўчирма (ишлаётганлар учун), 4 дона бош кийимсиз фотосурат (3x4 см.).

Паспорт ва ҳарбий билет шахсан кўрсатилади.

Ҳужжатлар 20 июндан 31 июлгача, кириш имтиҳонлари эса 1 августдан 20 августгача қабул қилинади.

Институт адреси: Андижон область, Андижон райони, Куйганёр қишлоғи.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг

46-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

ЎҚУВЧИЛАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Радиотелемеханиклар (ҳақ тўланадиган группа, ўқишни битириб ишга жойлашиш ихтиёрий), **телефонистлар, телеграфистлар, шаҳар-телефон тармоғи линиялар ва абонент қурилмалари электр монтёрлари, қалайловчи-кабелчилар, почта вагони бошлиғининг ёрдамчилари. Стипендия 56 сўм.**

Телеграфист ва телефонистлик (қизлар)**га 16 ва ундан катта ёшдаги 8—10 синф маълумоти бўлганлар, линиялар ва шаҳар телефон тармоғи абонент қурилмалари электр монтёрлигига, қалайловчи-кабелчиликка ва почта вагонлари бошлиқларининг ёрдамчилигига 17 ва ундан катта ёшдаги 8—10 синф маълумоти бўлган ёшлар қабул қилинади.**

Ўқишга Тошкент шаҳри ва Тошкент областида пропискада турувчи йигит-қизлар Тошкент шаҳрида ишлаш ҳуқуқи билан қабул қилинади.

Телеграфисткалар, линиялар ва абонент қурилмалар электр монтёрлари, қалайловчи-кабелчилар учун ўқиш муддати — 1 йил, почта вагони бошлиғининг ёрдамчилари ва телефонистлар учун ўқиш муддати — 6 ой.

Ўқувчилар билим юртини битиргач (радио телемеханикадан ташқари) **база корхоналарига ишга юборилади: телеграфистлар — Тошкент марказий телеграфига, телефонистлар — шаҳар телефон тармоғининг справка-ахборотлар цехи ва шаҳарлараро телефон станциясига, линиялар ва шаҳар телефон тармоғи абонент қурилмалари электр монтёрлари ва қалайловчи кабелчилар — Тошкент шаҳар район телефон станцияларига ишга жойлашади.**

Машғулотлар группаларнинг комплектлашувига қараб 1 сентябрдан бошланади.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ариза, автобиография, яшаш жойидан, медицина (286-форма) справкалари, 4 та фотосурат (4x3 см.), 10-синфни битирганлиги ҳақида аттестат, 8-синфни тамомлагани ҳақидаги гувоҳнома ёки 9 синфни тугатганлиги ҳақидаги табель.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳри Ленин райони, Кафанов кўчаси, 51-уй («Госпиталь бозори» билан ёнма-ён жойлашган, 5-ишчи-ёшлар мактаби биносида, 8, 9, 10, 24-трамвайларнинг «Кафанов кўчаси» бекати, 2, 3, 22, 55, 80-автобусларнинг «Госпиталь бозори» бекати).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

24 МАЙ, ЯКШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.50 — Зарядкага сафланинг. 10.10 — Будильник 10.40 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 11.40 — Здоровье. 12.25 — Тонгги почта. 13.00 — Қишлоқ янгиликлари. 14.00 — Музикали киоск. 14.30 — Фильм-спектакль. 16.50 — Киносаёҳатчилар клуби. 17.50 — Спорт гимнастикаси бўйича Европа чемпионати. 18.30 — Халқаро панорама. 19.15 — Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Концерт. 23.50 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Рақс оламида. 11.20 — Мультипанорама. 12.00 — Қувноқ стартлар. 13.00 — Совет киноси усталари. Ю. Никулин. 14.00 — Инсон ва қонун. 14.30 — Енгил атлетика кўпкураши бўйича СССР ярим финали. 15.00 — Йўл ҳаракати хавфсизлиги учун. 15.30 — Ўзбекистон спорти. 16.00 — Реклама. 18.20 — Мультфильм. 18.30 — Ўйлаб топ 19.00 — Ўзбекистон гиламлари ва сўзаналари. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Концерт. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Пилла — бойлигимиз. 22.15 — Марҳабо Май.

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

25 МАЙ ДУШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Мультфильм. 11.30 — Киносаёҳатчилар клуби. 12.30 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 15.40 — Вс. Вишневский коммунист, ёзувчи. 16.30 — Телестадион. 17.00 — Африка озодлиги кунига бағишланган кинопрограмма. 17.30 — Жаҳон халқларининг ижоди. 18.00 — Сиз яратган боғ. 18.30 — Қувноқ нотачалар. 18.45 — Беш йиллик ва коллектив. 19.15 — Халқаро конкурслар лауреати Н. Гаврилова чалади. 19.30 — Ҳужжатли фильм. 20.15 — Фильм-спектакль. 21.30 — Время. 22.05 — Спорт гимнастикаси бўйича Европа чемпионати. 22.50 — Дунё воқеалари. 23.05 — Фильм-концерт.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I.

16.00 — Ўзбекистонда Тожикистон ССР адабиёти ва санъати кунларининг ёпилишига бағишланган тантанали кеча. 17.30 — Мультфильм. — 17.45 — Бойчечак. 18.15 — Ешлик. 19.00 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Илҳом. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбекистон ССР халқ артисти М. Шамаева куйлайди. 21.20 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Ўзбекистонда Тожикистон ССР адабиёти ва санъати кунларининг тантанали ёпилиши.

II.

18.40 — Болалар учун фильм. 18.50 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Ахборот. 20.00 — Янгиликлар. 20.15 — Қизиқарли математика. 20.40 — Бола йўқолди. Бадиий фильм. 21.10 — Математика.

РАДИО

24 МАЙ ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Лирик гароналар. 9.17 — Табассум. 11.30 — Олтин водий қўшиқлари. 12.00 — Ўзбекистон ишчиси. 13.00 — Мусобақа — ютуқлар гарови. 13.30 — Йўл бошида. Музикали эшиттириш. 14.00 — Ноз-неъмат бунёдкорлари зарбдор вахтада. 15.40 — Театр микрофон олдида. 17.30 — Радиотингловчиларнинг талабларига биноан концерт. 18.15 — Спорт программаси. 19.25 — Ўзбекистонда Тожикистон ССР адабиёти ва санъати кунларининг тантанали [illegible] 19.40 — Эстрада концерти. 20.15 — Ўзбек халқ қўшиқлари. 21.00 — Қўшиқ билан учрашув. 22.30 — Ўзбек давлат филармонияси солистларининг концерти 23.15 — Навоий лирикаси.

25 МАЙ ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Яхши кайфият. 9.15 — Социалистик турмуш тарзи. 9.35 — Шу куннинг қўшиқлари. 10.15 — Публицист минбари. 12.10 — Узбекистан индустриальний. 13.00 — КПСС XXVI съезди қарорлари — ҳаётга. 14.00 — Матонатли пахтакорлар. 16.00 — Ўзбекистон ССРда Тожикистон ССР адабиёти ва санъати кунларининг тантанали ёпилиши. 18.15 — КПСС XXVI съезди ривожланган социализмнинг иқтисодий сиёсати ҳақида. 18.25 — Ешлик. 20.50 — Африка [illegible] 21.00 — [illegible] 21.20 — Концерт. 23.20 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-63-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-53-04, 32-44-55, 32-55-05; масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05; секретариат — 33-72-83, 32-53-06, 32-54-11; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-07, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; коммунистик тарбия — 32-54-29; халқаро ҳаёт — 32-54-14; [illegible]

Р. — 02008. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. В. — 120. 2